

REPUBLIKA HRVATSKA
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA
Ž U P A N

KLASA: 024-01/25-01/1
URBROJ: 2186-02/1-25-2
Varaždin, 11. ožujka 2025.

**PREDSJEDNIKU ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE**

PREDMET: Prijedlog zaključka o donošenju Socijalnog plana Varaždinske županije za razdoblje 2024. – 2026.

Na temelju odredbe članka 48. točke 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ("Narodne novine" br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 36/09., 125/08., 36/09., 150/11., 19/13. - službeni pročišćeni tekst, 144/12., 137/15. - službeni pročišćeni tekst, 123/17., 98/19., 144/20.) i odredbe članka 60. točke 12. Statuta Varaždinske županije ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 14/18., 7/20., 65/20. – pročišćeni tekst i 11/21.), Županijskoj skupštini Varaždinske županije dostavljam:

- Prijedlog zaključka o donošenju Socijalnog plana Varaždinske županije za razdoblje 2024. – 2026.

Prijedlog zaključka dostavlja se na raspravu i prihvatanje, sukladno odredbi članka 33. točke 4. Statuta Varaždinske županije.

Sukladno odredbi članka 39. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije ("Službeni vjesnik Varaždinske županije" br. 26/18., 7/20., 65/20. - pročišćeni tekst i 11/21.), Prijedlog će obrazložiti župan Varaždinske županije Anđelko Stričak i pročelnica Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu skrb, civilno društvo i hrvatske branitelje, Ljubica Božić.

Ž U P A N
Anđelko Stričak

**REPUBLIKA HRVATSKA
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA**

KLASA: 550-08/23-01/5

URBROJ: 2186-01/1-25-114

Varaždin, 2025.

PRIJEDLOG

Na temelju članka 241. stavka 4. Zakona o socijalnoj skrbi („Narodne novine“ br. 18/22., 46/22., 119/22. i 71/23.), članka 33. točke 34. Statuta Varaždinske županije („Službeni vjesnik Varaždinske županije“ br. 14/18., 7/20., 65/20. - pročišćeni tekst i 11/21.), članka 56. Poslovnika o radu Županijske skupštine Varaždinske županije („Službeni vjesnik Varaždinske županije“ br. 26/18., 7/20., 65/20. - pročišćeni tekst i 11/21.), Županijska skupština Varaždinske županije na sjednici održanoj 2025. godine donosi

ZAKLJUČAK

o donošenju Socijalnog plana Varaždinske županije 2024. - 2026.

I.

Županijska skupština donosi Socijalni plan Varaždinske županije 2024. – 2026.

II.

Socijalni plan Varaždinske županije 2024. – 2026. prilog je i sastavni dio ovog zaključka.

**PREDSJEDNIK
dr.sc. Josip Križanić**

O B R A Z L O Ž E N J E

Socijalni plan Varaždinske županije temelji se na nacionalnim i lokalnim strateškim dokumentima, uključujući Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030., Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje 2021.-2027., Akcijski plan za razvoj socijalnih usluga, te Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027.

Plan teži razviti održiv, inkluzivan i pristupačan sustav socijalne skrbi koji ravnopravno i pravovremeno odgovara na specifične potrebe svih stanovnika. Poseban naglasak stavlja se na podršku ranjivim skupinama – djeci, starijim osobama, osobama s invaliditetom i beskućnicima – kako bi se kroz pružanje kvalitetnih socijalnih usluga osnažili pojedinci, smanjile nejednakosti i unaprijedila kvaliteta života. Vizija plana je stvoriti socijalni sustav Varaždinske županije koji postaje primjer uspješne integracije inkluzivnih vrijednosti u svakodnevni život zajednice. Ovaj strateški dokument dodatno će unaprijediti socijalni standard u Varaždinskoj županiji, s krajnjim ciljem daljnjeg razvoja sustava socijalne skrbi i unaprjeđenja života najranjivijih osoba u društvu, a to su korisnici sustava socijalne skrbi.

U razdoblju od 17. siječnja 2025. do 17. veljače 2025. provedeno je savjetovanje s javnošću, u kojem nisu dostavljena mišljenja ni prijedlozi na Socijalni plan Varaždinske županije 2024. – 2026. te je Savjet za socijalnu skrb Varaždinske županije dao pozitivno mišljenje na prijedlog Socijalnog plana.

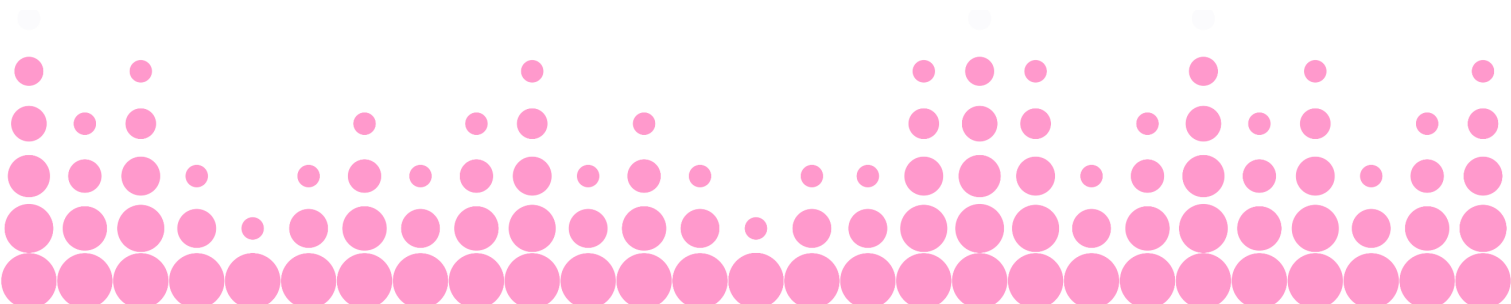
Stoga predlažem Županjskoj skupštini donošenje Socijalnog plana Varaždinske županije 2024. – 2026.

ŽUPAN

Anđelko Stričak

SOCIJALNI PLAN VARAŽDINSKE ŽUPANIJE 2024. – 2026.

Projekt: Socijalni plan Varaždinske županije 2024. – 2026.
Broj ugovora: SF.3.4.08.01.0011
Ukupna vrijednost projekta: 64.680.32 EUR
EU sufinanciranje 90% iz Europskog socijalnog fonda: 58.212,29 EUR

Izneseni stavovi i mišljenja samo su autorova i ne odražavaju nužno službena stajališta Europske unije ili Europske komisije. Ni Europska unija ni Europska komisija ne mogu se smatrati odgovornima za njih. Sadržaj materijala isključiva je odgovornost Varaždinske županije.

IMPRESSUM

NOSITELJ IZRADE:

Varaždinska županija, Franjevački trg 7, Varaždin

PREDLAGATELJ:

Savjet za socijalnu skrb Varaždinske županije

TEHNIČKE I METODOLOŠKE SMJERNICE ZA IZRADU:

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike

IZRAĐIVAČI:

EURO PROJEKT SCRIPTUM d.o.o., Ulica Ivana Banjavčića 13, 10000, Zagreb

PRO-MAP d.o.o., Krasno 203b, 53274 Krasno

PROJEKTNI TIM:

Antonija Bekić

Sara Ćosić

Matija Fuček

Mirela Glavaš

Sanja Helfrih

Ramona Karuza

Jurica Petrić

Anamaria Šimunković

LEKTOR:

Ariana Razum Čipčić , profesor hrvatskog jezika

Usklađenost socijalnog plana s nacionalnim zakonodavstvom:

- Zakon o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23)
- Pravilnik o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/2023)
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030.
- Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje 2021.–2027.
- Akcijski plan za razvoj socijalnih usluga
- Plan razvoja Varaždinske županije 2021.–2027.
- Nacionalni plan borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2021.–2027.
- Nacionalni plan za razvoj sustava socijalne zaštite 2021.–2027.
- Nacionalni plan za starije osobe 2023.–2027.
- Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO)
- Strategija obrazovanja odraslih 2021.–2027.
- Nacionalni plan za zapošljavanje osoba s invaliditetom
- Strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2021.–2027.
- Nacionalno izvješće o siromaštvu za 2023. godinu (DZS)
- Izvještaj "Osobe s invaliditetom u Republici Hrvatskoj – stanje 2024." (DZS)
- Mjesečni statistički bilten Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (listopad 2024.)

SADRŽAJ

1. UVOD	6
1.1. Svrha i opseg socijalnog plana	6
1.2. Misija i vizija	7
2. SOCIOEKONOMSKA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA	9
2.1. Opći podaci o županiji	9
2.2. Demografska struktura	11
2.3. Socioekonomski pokazatelji	13
2.4. Gospodarska aktivnost i tržište rada	16
2.5. Obrazovanje	18
3. PROCJENA POTREBA U ŽUPANIJI: PROCJENA DOSTUPNOSTI SOCIJALNIH USLUGA I PROCJENA KAPACITETA PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA	21
3.1. Analiza prikupljenih podataka	21
3.1.1. Dostupnost socijalnih usluga za djecu u riziku	24
3.1.2. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za građane u dobi 20. – 64. godine	37
3.1.3. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine	58
3.1.4. Dostupnost socijalnih usluga za osobe starije životne dobi	61
3.1.5. Zaključak o trenutnoj dostupnosti socijalnih usluga	67
3.2. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga	68
3.2.1. Procjena kapaciteta korisnika socijalnih usluga	73
4. CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI	86
5. PRAĆENJE I EVALUACIJA SOCIJALNOG PLANA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	95
POPIS TABLICA	97
PRILOG 1. SWOT ANALIZA	98

1. UVOD

1.1. Svrha i opseg socijalnog plana

Socijalni plan Varaždinske županije temelji se na nacionalnim i lokalnim strateškim dokumentima, uključujući Nacionalnu razvojnu strategiju Republike Hrvatske do 2030., Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga za razdoblje 2021.-2027., Akcijski plan za razvoj socijalnih usluga te Plan razvoja Varaždinske županije 2021.-2027.

Izrada ovog plana sufinancirana je iz **Europskog socijalnog fonda plus** kroz program „**Učinkoviti ljudski potencijali 2021.-2027.**” s općim ciljem povećanja dostupnosti i ravnomjernog regionalnog razvoja socijalnih usluga u Republici Hrvatskoj. Specifični ciljevi projekta uključuju podršku jedinicama područne (regionalne) samouprave u izradi županijskih socijalnih planova te osnaživanje stručnjaka za socijalno planiranje, provedbu i praćenje tih planova.

Projekt „Socijalni plan Varaždinske županije 2024.-2026.”, broj ugovora SF.3.4.08.01.0011, ima ukupnu vrijednost od 64.680,32 EUR, od čega je 90%, odnosno 58.212,29 EUR, sufinancirano sredstvima Europskog socijalnog fonda. Ciljne skupine projekta uključuju jedinice područne (regionalne) samouprave te članove savjeta za socijalnu skrb i djelatnike uključenih institucija.

Analiza potreba i kapaciteta pružatelja usluga provedena je u skladu s **Pravilnikom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/2023)**.

Za procjenu su korišteni sljedeći obrasci:

- **Obrazac 1:** Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji
- **Obrazac 2:** Procjena broja građana u riziku
- **Obrazac 3:** Upitnik za pružatelje socijalnih usluga
- **Obrazac 4:** Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga
- **Obrazac 6.** Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave odnosno Grad Zagreb.

Prikupljeni podaci analizirani su i uneseni u **Obrazac 5: Procjena potreba za socijalnim uslugama u jedinicama regionalne (područne) samouprave** koji čini sastavni dio ovog dokumenta i detaljno je razrađen u poglavlju *Procjena potreba u županiji: Procjena dostupnosti socijalnih usluga i procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga*.

Proces prikupljanja podataka za izradu socijalnog plana proveden je u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/2023) te uz korištenje strukturiranog *Obrasca 8: Protokol za intervju/fokusne grupe s predstavnicima korisničkih skupina*. Intervjui i fokusne grupe omogućili su dubinsku analizu potreba korisnika i identificiranje ključnih izazova, potreba i prijedloga za unapređenje socijalnih usluga.

Protokol intervjuja obuhvaćao je sljedeća pitanja:

1. Koju korisničku skupinu predstavljate?
2. S kojim se izazovima susrećete kao korisnička skupina ili član obitelji?
3. Koje socijalne usluge su najpotrebnije Vašoj korisničkoj skupini?
4. Prepoznaje li lokalna zajednica potrebe Vaše korisničke skupine?
5. Koje sustave treba uključiti za učinkovitije ostvarivanje prava Vaše korisničke skupine?
6. Jesu li potrebne inovativne usluge izvan okvira Zakona o socijalnoj skrbi?
7. Postoje li usluge koje nije moguće realizirati zbog nedostatka financijskih sredstava ili drugih razloga?
8. Sudjelujete li u preventivnim programima i kako ih ocjenjujete?
9. Kako preventivni programi mogu unaprijediti socijalnu skrb?
10. Na koji način bi se mogli unaprijediti Vaši kapaciteti za suradnju s dionicima u zajednici?

Tijekom procesa održano je 52 intervjuja s korisnicima socijalnih usluga uključujući osobe s invaliditetom, djecu s teškoćama u razvoju, beskućnike, udomitelje, starije osobe, te žene - žrtve obiteljskog nasilja.

Cilj ovih analiza je unaprijediti dostupnost i kvalitetu socijalnih usluga, posebno za ranjive skupine, te osigurati ravnomjernu raspodjelu resursa i prilagođavanje usluga specifičnim potrebama stanovništva Varaždinske županije.

1.2. Misija i vizija

Misija

"Etiketa ti kaže što ne možeš, inkluzija ti pokazuje što možeš!"

Misija socijalnog plana Varaždinske županije temelji se na snazi inkluzije koja ne prepoznaje ograničenja već prilike za ostvarenje potencijala svakog pojedinca. Plan teži razviti održiv, inkluzivan i pristupačan sustav socijalne skrbi koji ravnopravno i pravovremeno odgovara na specifične potrebe svih stanovnika. Poseban naglasak stavlja se na podršku ranjivim skupinama – djeci, starijim osobama, osobama s

invaliditetom i beskućnicima – kako bi se kroz pružanje kvalitetnih socijalnih usluga osnažili pojedinci, smanjile nejednakosti i unaprijedila kvaliteta života. Participativan pristup i suradnja svih dionika omogućit će da inkluzija postane stvarna snaga lokalne zajednice.

Vizija

Vizija je stvoriti socijalni sustav Varaždinske županije koji postaje primjer uspješne integracije inkluzivnih vrijednosti u svakodnevni život zajednice. Sustav mora biti fleksibilan, pravovremen i prilagođen specifičnostima korisnika, pri čemu osigurava dostupnost, transparentnost i optimalnu raspodjelu resursa. Inkluzija, kao temeljni princip, vodi unapređenju zajednice kroz osnaživanje pojedinaca, stručnjaka i organizacija. Vizija se ostvaruje u zajednici koja prepoznaje potencijale svojih članova, a solidarnost i društvena odgovornost postaju pokretači održivog razvoja.

2. SOCIOEKONOMSKA I DEMOGRAFSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

2.1. Opći podaci o županiji

Varaždinska županija smještena je na sjeveru Hrvatske i prostire se na 1.261,29 km², što čini 2,23% ukupne površine Hrvatske. Županija zauzima strateški značajnu lokaciju jer graniči s Republikom Slovenijom na sjeverozapadu, Međimurskom županijom na sjeveroistoku, Koprivničko-križevačkom županijom na jugoistoku, Zagrebačkom županijom na jugu te Krapinsko-zagorskom županijom na jugozapadu. Blizina granica Republike Mađarske i Republike Austrije dodatno doprinosi njenom prometnom i geopolitičkom značaju. Županija se ističe kao važno prometno čvorište zahvaljujući križanju dvaju značajnih prometnih koridora, što omogućuje lakši pristup domaćim i međunarodnim tržištima.

Prema popisu stanovništva iz 2021. godine Varaždinska županija ima 159.487 stanovnika što predstavlja 4,12% ukupnog broja stanovnika Hrvatske. Najveći grad je Varaždin s 43.782 stanovnika, dok se ostatak stanovništva raspoređuje između još pet gradova i 22 općine. Županija bilježi prosječnu gustoću naseljenosti od 126,43 stanovnika/km², što je znatno iznad nacionalnog prosjeka (68,41 stanovnika/km²).

Gradovi u Varaždinskoj županiji

Varaždinska županija ima šest gradova koji zajedno čine administrativna i gospodarska središta regije:

Varaždin (43.782 stanovnika) – Najveći grad i administrativno središte županije. Udio osoba starijih od 65 godina iznosi 23%, a socijalni korisnici čine 8% stanovništva (više od 3500 korisnika sustava socijalne skrbi).

- **Ivanec (12.785 stanovnika)** – Drugi po veličini grad, s padom stanovništva od 7,1% u posljednjem desetljeću. Socijalni korisnici čine oko 7% stanovništva.
- **Lepoglava (6973 stanovnika)** – Grad s najvećim padom stanovništva od 15,85%. Udio socijalnih korisnika iznosi 9%, s naglaskom na programe rehabilitacije i pomoći.
- **Ludbreg (8519 stanovnika)** – Jedini grad koji bilježi blagi porast broja stanovnika (0,5%). Socijalni korisnici čine oko 6% stanovništva.
- **Novi Marof (11.872 stanovnika)** – Bilježi pad stanovništva od 10,4%, uz visok postotak starijih osoba. Socijalni korisnici čine 8% populacije.
- **Varaždinske Toplice (5551 stanovnik)** – Grad poznat po zdravstvenom turizmu, s padom stanovništva od 12,8%. Socijalni korisnici čine 7% stanovništva.

Općine u Varaždinskoj županiji

Varaždinska županija obuhvaća 22 općine s različitim demografskim i socijalnim karakteristikama. Najveće općine prema broju stanovnika su:

Gornji Kneginec (5356 stanovnika) – Bilježi blagi rast stanovništva (1,2%), uz udio socijalnih korisnika od 6%.

- **Trnovec Bartolovečki (4800 stanovnika)** – S padom stanovništva od 4%, socijalni korisnici čine više od 9% populacije.
- **Sračinec (3791 stanovnik)** – Pad broja stanovnika iznosi 2,5%, dok socijalni korisnici čine 7% populacije.
- **Maruševac (2845 stanovnika)** – Općina bilježi pad od 8%, s udjelom socijalnih korisnika od 8%.

Manje općine, poput **Velikog Bukovca** i **Beretinca**, suočavaju se s izraženim demografskim izazovima, uključujući veći udio starijeg stanovništva i visok postotak socijalnih korisnika (preko 10%).

Slika 1: Karta Varaždinske županije

Izvor: Prostorni plan Varaždinske županije

2.2. Demografska struktura

Starosna struktura i demografsko starenje

Demografsko starenje jedno je od ključnih obilježja Varaždinske županije što potvrđuju podaci Državnog zavoda za statistiku (DZS). U razdoblju od 2011. do 2021. broj osoba starijih od 60 godina povećao se za 4901, dok se broj mladih osoba ispod 20 godina smanjio za 6934. Prosječna starost stanovništva kontinuirano raste što stvara dodatni pritisak na radno sposobnu populaciju, mirovinske fondove i socijalne sustave. Intervjui s predstavnicima lokalnih socijalnih usluga ukazuju na povećanu potrebu za proširenjem kapaciteta centara za dnevnu skrb, domova za starije osobe i programa kućne njege.

Pravilnik o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga obvezuje lokalne zajednice na pružanje osnovnih i specijaliziranih usluga za starije osobe, no financijski i infrastrukturni kapaciteti u mnogim dijelovima županije, osobito ruralnim, još uvijek nisu dovoljni za odgovaranje na rastuće potrebe.

Migracije

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS) Varaždinska županija u 2023. godini bilježi pozitivan migracijski saldo s 567 više doseljenih nego odseljenih osoba iz inozemstva što djelomično ublažava dugogodišnji negativni demografski trend. Unatoč tome iseljavanje mladih i radno sposobnih osoba i dalje predstavlja izazov. Prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih kod poduzetnika u županiji iznosila je 925 eura što je rast od 10,8 % u odnosu na 2022. godinu (835 eura), ali i dalje je 10,1 % ispod državnog prosjeka. Županija time zadržava 12. mjesto u Hrvatskoj po visini prosječnih plaća.

Povezanost gospodarske strukture i demografskih izazova

Varaždinska županija suočava se s izazovima vezanim uz gospodarsku strukturu koja je dominantno orijentirana na radno intenzivne i nisko akumulativne industrijske grane. Ovakva struktura ima izravan utjecaj na visinu plaća i atraktivnost tržišta rada. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku prosječna mjesečna neto plaća u Varaždinskoj županiji u prvom tromjesečju 2024. godine iznosila je 1186 eura, što je 85 eura manje od nacionalnog prosjeka od 1271 eura.

Nepovoljni uvjeti rada i života pridonose iseljavanju radno sposobnog stanovništva, što dodatno smanjuje dostupnu radnu snagu i negativno utječe na gospodarski rast i socijalnu stabilnost županije. Povezanost gospodarske strukture i demografskih izazova istaknuta je i ranije, kada su niske plaće dovele 20 % stanovnika Varaždinske županije na rub siromaštva (2015.), što potvrđuje potrebu za hitnim mjerama za poboljšanje životnih uvjeta.

Razvojni sporazum za sjever Hrvatske iz 2021. godine, vrijedan 15,2 milijarde kuna i potpisan u Varaždinskoj županiji, osigurava okvir za zelenu i digitalnu tranziciju te transformaciju gospodarstva. Cilj sporazuma je jačanje konkurentnosti i održivi razvoj regije što bi moglo značajno pridonijeti privlačenju investicija u sektore s većom dodanom vrijednošću i osigurati tranziciju lokalnog gospodarstva prema održivijim modelima.

Manje atraktivni uvjeti rada i života pridonose iseljavanju čime se dodatno smanjuje dostupna radna snaga, a što negativno utječe na gospodarski rast i socijalnu stabilnost županije.

Socijalne usluge i infrastruktura

Porast udjela starijeg stanovništva u Varaždinskoj županiji dodatno povećava potražnju za socijalnim i zdravstvenim uslugama poput dugotrajne skrbi, kućne njege i mobilnih timova. Trenutačni kapaciteti ne odgovaraju potrebama, osobito u ruralnim područjima što potvrđuju intervjui sa socijalnim radnicima. Potrebe korisnika postaju sve izraženije, dok dostupnost usluga u tim zajednicama ostaje ograničena.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku udio osoba starijih od 65 godina u Varaždinskoj županiji iznosi 20,5 %, što je nešto niže od državnog prosjeka od 22,9 %. Unatoč relativno povoljnijim demografskim pokazateljima u usporedbi s nacionalnim prosjekom, izazovi vezani uz dostupnost usluga za starije osobe ostaju značajni.

Pravilnik o socijalnim uslugama i Nacionalni plan za razvoj socijalnih usluga prepoznaju važnost decentralizacije i prilagodbe usluga specifičnim potrebama lokalnih zajednica. Međutim, primjena tih mjera često nailazi na poteškoće zbog financijskih ograničenja što otežava usklađivanje kapaciteta s rastućim potrebama starijeg stanovništva.

Preporuke za djelovanje

- 1. Poticanje razvoja industrija veće dodane vrijednosti** kroz strateške investicije i porezne poticaje kako bi se povećale plaće i zadržalo radno sposobno stanovništvo.
- 2. Jačanje socijalnih usluga i infrastrukture** osobito u ruralnim sredinama kroz dodatna ulaganja u centre za dnevnu skrb, mobilne timove i kućnu njegu.
- 3. Uvođenje mjera za zadržavanje mladih i povratnika** uključujući subvencije za stanovanje, zapošljavanje i obrazovanje.
- 4. Razvoj politika aktivnog starenja** kroz povećanje dostupnosti programa za starije osobe i modernizaciju usluga sukladno Pravilniku o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga.
- 5. Suradnja između lokalnih vlasti, poslodavaca i obrazovnih institucija** kako bi se povezale potrebe tržišta rada s lokalnim obrazovnim kapacitetima, osobito u sektorima visokih tehnologija i inovacija.

2.3. Socioekonomski pokazatelji

Socijalno uključivanje

Varaždinska županija ima razvijen sustav socijalne skrbi koji se temelji na nacionalnom okviru definiranom u Zakonu o socijalnoj skrbi (NN 18/22) i Nacionalnom planu razvoja socijalnih usluga 2021.–2027. Ovi dokumenti naglašavaju važnost osiguravanja socijalnih usluga za ranjive skupine uključujući osobe s invaliditetom, starije osobe, djecu, obitelji u kriznim situacijama i beskućnike.

Na području Varaždinske županije djeluju četiri područna ureda Hrvatskog zavoda za socijalni rad, za koja je nadležna Županijska služba Varaždinske županije, koja ujedno djeluje kao središnji ured za koordinaciju i nadzor svih aktivnosti socijalnih službi u županiji:

- **Područni ured Ivanec**
Obuhvaća područje:
 - gradovi: Ivanec i Lepoglava
 - općine: Bednja, Donja Voća, Klenovnik i Maruševac
- **Područni ured Novi Marof**
Obuhvaća područje:
 - gradovi: Novi Marof i Varaždinske Toplice
 - općine: Ljubešćica, Hum Breznički, Breznica i Visoko
- **Područni ured Ludbreg**
Obuhvaća područje:
 - grad: Ludbreg
 - općine: Donji Martijanec, Mali Bukovec, Veliki Bukovec i Sveti Đurđ
- **Područni ured Varaždin**
 - Područni ured Varaždin, kao sjedište županijske službe, obuhvaća grad Varaždin i djeluje kao centralni ured za koordinaciju i nadzor svih aktivnosti socijalnih službi u županiji.

Područni uredi provode sljedeće usluge:

- osnovne usluge socijalne pomoći, uključujući financijsku podršku
- smještaj u socijalnim ustanovama
- psihološku i pravnu pomoć
- programe zapošljavanja i obrazovanja za povećanje socijalne uključenosti.

Ova mreža usluga omogućuje pristup potrebama korisnika čime se doprinosi smanjenju socijalne isključenosti što je prioritet i Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti 2021.–2027.

Invalidnost

Prema podacima iz izvještaja **Osobe s invaliditetom u Republici Hrvatskoj – stanje 2024. (DZS)** u Varaždinskoj županiji registrirano je **24.188 osoba s invaliditetom** što čini **14,6% ukupnog stanovništva**, znatno više od nacionalnog prosjeka od oko 11%. Ovaj podatak jasno ukazuje na potrebu za dodatnim ulaganjima u osiguranje pristupačnih i kvalitetnih socijalnih i zdravstvenih usluga za ovu populaciju.

U okviru **Nacionalnog plana za zapošljavanje osoba s invaliditetom** i **Strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2021.-2027.** identificirane su ključne mjere koje uključuju prilagodbu tržišta rada kroz financijske poticaje poslodavcima, razvoj specijaliziranih obrazovnih programa te osiguranje rehabilitacijskih i prilagođenih zdravstvenih usluga. Posebnu pažnju zahtijeva činjenica da **46% osoba s invaliditetom** pripada radno sposobnoj populaciji (20-64 godine), dok djeca čine **11% populacije osoba s invaliditetom**. To naglašava potrebu za programima usmjerenim na djecu poput osiguravanja asistenata u nastavi, specijaliziranih obrazovnih programa i zdravstvene skrbi.

Zaposlenost osoba s invaliditetom

Na dan 31. listopada 2024. godine, prema evidenciji Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područni ured Varaždin, registrirano je 298 nezaposlenih osoba s invaliditetom. Prema spolu, nezaposlene čine 131 muškarac i 167 žena, što ukazuje na veću zastupljenost žena među nezaposlenima te potrebu za rodno osjetljivim mjerama zapošljavanja. Razina obrazovanja nezaposlenih osoba pokazuje da najveći broj ima završenu srednju školu do 3 godine te za KV i VKV radnike (151 osoba), dok je broj nezaposlenih sa završenom osnovnom školom 67 osoba. S druge strane, samo 12 osoba s višom stručnom spremom i fakultetskim obrazovanjem je nezaposleno što ukazuje na potrebu za jačanjem programa osposobljavanja i stvaranjem prilika za visokokvalificirane radnike s invaliditetom.

Dobna struktura nezaposlenih ukazuje na koncentraciju u skupini od 20 do 39 godina s ukupno 116 osoba, dok starije dobne skupine također bilježe značajan udio, posebno dobna skupina od 55 do 59 godina s 41 osobom.

U razdoblju od 2021. do listopada 2024. godine, prema evidenciji Područnog ureda Varaždin, zaposlena je ukupno 551 osoba s invaliditetom.

Najzastupljenija kategorija su osobe s kombiniranim smetnjama s ukupno 279 zaposlenih, što ukazuje na učinkovitost mjera usmjerenih prema ovoj skupini. Slijede osobe s tjelesnim invaliditetom (74 zaposlenih) i osobe s intelektualnim poteškoćama (79 zaposlenih). Manje zastupljene skupine uključuju osobe s kroničnim bolestima (57 zaposlenih), oštećenjem sluha (19 zaposlenih), oštećenjem vida (17 zaposlenih), dok su najmanje zastupljene osobe s glasovno-govornim poremećajima (11 zaposlenih). Vidljiv je napredak u 2024. godini s povećanjem broja

zaposlenih u većini kategorija što ukazuje na uspjeh specifičnih politika zapošljavanja. Podaci jasno ukazuju na napredak u zapošljavanju osoba s invaliditetom u Varaždinskoj županiji, ali i na potrebu za daljnjim poboljšanjem prilika za određene skupine, posebice žene, mlade i visokoobrazovane radnike.

Preporučuje se:

- daljnje jačanje programa profesionalne integracije i prekvalifikacije, posebno za osobe sa srednjoškolskim obrazovanjem
- razvoj specifičnih mjera podrške za skupine s nižim stopama zaposlenosti poput osoba s glasovno-govornim poremećajima ili oštećenjima vida i sluha
- povećanje ulaganja u tehnologije asistivnih uređaja te prilagodbu radnih mjesta
- provođenje kampanja za podizanje svijesti poslodavaca o prednostima zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Osobe u riziku od siromaštva

Prema Nacionalnom izvješću o siromaštvu za 2023. godinu (DZS), 1,27% stanovništva Varaždinske županije koristilo je socijalnu pomoć što je ispod nacionalnog prosjeka od 1,4%. Međutim, ranjive skupine poput djece, starijih osoba, beskućnika i osoba s invaliditetom i dalje su u znatnom riziku od siromaštva.

Nacionalni plan razvoja sustava socijalne zaštite 2021.–2027. predlaže mjere za suzbijanje siromaštva uključujući:

- povećanje dostupnosti socijalnih usluga u ruralnim područjima
- ulaganja u obrazovne programe za djecu iz obitelji u nepovoljnom položaju
- razvoj integriranih usluga za starije osobe, poput kućne njege i mobilnih timova.

U Varaždinskoj županiji djeca u nepovoljnom socijalnom položaju često imaju ograničen pristup obrazovanju što dugoročno može utjecati na njihovu socijalnu uključenost. Starije osobe, koje čine značajan dio populacije, ovise o socijalnim transferima, a njihova ograničena mobilnost i niži prihodi dodatno povećavaju rizik od siromaštva.

Usporedba s nacionalnim razinama

Udio osoba s invaliditetom u Varaždinskoj županiji (14,6%) premašuje nacionalni prosjek (oko 11%).

- Udio korisnika socijalne pomoći (1,27%) nešto je niži od nacionalnog prosjeka (1,4%), no socijalne potrebe starijih i invalidnih osoba su značajno izraženije.
- Potrebna su dodatna ulaganja u programe socijalne skrbi kako bi se uskladile potrebe ruralnih i urbanih područja.

2.4. Gospodarska aktivnost i tržište rada

Gospodarska aktivnost

Varaždinska županija suočava se s negativnim demografskim trendovima uključujući starenje stanovništva i iseljavanje mladih, što direktno utječe na gospodarstvo. Prema Mjesečnom statističkom biltenu HZZ-a (listopad 2024.) stopa nezaposlenosti u županiji iznosi 3,1%, što je znatno niže od državnog prosjeka od 4,8%. Međutim, unatoč niskoj nezaposlenosti problem je u nepovoljnoj kvalifikacijskoj i dobnoj strukturi nezaposlenih osoba.

Više od polovice nezaposlenih osoba (50,3%) starije je od 45 godina, dok 29,7% čine osobe bez završene osnovne škole ili samo sa završenom osnovnom školom. Ovi podaci naglašavaju važnost razvoja programa za osposobljavanje, prekvalifikaciju i stjecanje novih vještina, posebno u područjima novih tehnologija, zelenih i digitalnih vještina te mikro kvalifikacija.

Obrazovanje i osposobljavanje

Prema Nacionalnom planu oporavka i otpornosti (NPOO) i Strategiji obrazovanja odraslih 2021.-2027. ključno je povećati ulaganja u obrazovne programe koji prate zahtjeve tržišta rada. Uvođenje novih kurikuluma prilagođenih tehnološkim promjenama, posebno u zelenim industrijama i digitalnim tehnologijama, prioritet je za Varaždinsku županiju. Programi za stjecanje mikro kvalifikacija i djelomičnih kvalifikacija trebali bi obuhvatiti radno aktivnu populaciju uključujući nezaposlene i zaposlenike koji žele unaprijediti svoje vještine.

U Varaždinskoj je županiji ključna potreba za dodatnim ulaganjima u obrazovanje i osposobljavanje stjecanjem znanja i vještina u skladu s novim tehnologijama, osobito u području zelenih i digitalnih vještina koje su tražene na tržištu rada. Posebno je važno osigurati osposobljavanje radne snage kroz programe za stjecanje mikro kvalifikacija i djelomičnih kvalifikacija. Uvođenje novih nastavnih planova i programa prilagođenih potrebama poslodavaca u pojedinim strukovnim sektorima, kao i poticanje obrazovanja odraslih zaposlenika, ključno je za povećanje zaposlenosti i konkurentnosti radne snage na lokalnom tržištu rada.

Podaci Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Područni ured Varaždin, ukazuju na kontinuirani rast interesa za obrazovne programe. U 2024. godini obrađeno je ukupno 418 zahtjeva sa 117 korisnika u fazi „Obrazovanje u tijeku“ i 97 korisnika koji su završili obrazovanje. Vidljiv je i rast interesa za specijalizirane programe poput dijagnostike i servisiranja električnih i hibridnih vozila te grafičkog dizajna – specijalizacije za digitalno izdavaštvo. Posebno su istaknute digitalne i zelene vještine s ukupno 137 korisnika uključenih u digitalne programe i 67 korisnika u zelenim programima tijekom 2024. godine.

Međutim, potrebno je dodatno poticati uključivanje starijih dobnih skupina i muškaraca, budući da žene čine većinu korisnika (2024.godine: 137 žena naspram 114 muškaraca), dok mlađe dobne skupine od 25 do 34 godine dominiraju u sudjelovanju. Posebna pažnja treba se posvetiti uključivanju starijih dobnih skupina i osoba s nižim obrazovnim kvalifikacijama u programe osposobljavanja.

Suradnja obrazovnih institucija i poslodavaca ključna je za usklađivanje ponude i potražnje na tržištu rada. Varaždinska županija mora ulagati u inovativne obrazovne projekte koji omogućuju fleksibilno učenje i stjecanje kvalifikacija relevantnih za lokalno gospodarstvo.

Aktivne politike zapošljavanja

Hrvatski zavod za zapošljavanje od 2011. godine provodi mjeru „Potpora za samozapošljavanje“. U Varaždinskoj je županiji tijekom prvih deset mjeseci 2024. dodijeljeno 198 potpora za samozapošljavanje, uključujući 37 potpora kroz program „Biram Hrvatsku“ koji je usmjeren na povratak iseljenih državljana RH. Ova mjera značajno doprinosi razvoju poduzetništva i smanjenju nezaposlenosti.

Unatoč niskoj stopi nezaposlenosti problemi povezani s kvalifikacijama i demografskim strukturama zahtijevaju dodatna ulaganja u:

- prekvalifikaciju i osposobljavanje radne snage
- poticaje za mlade poduzetnike i povratnike
- razvoj industrija s višom dodanom vrijednošću.

Podrška malim i srednjim poduzećima

Mala i srednja poduzeća (MSP) ključna su za regionalni razvoj, a Varaždinska županija treba osigurati poticaje za MSP-ove uključujući porezne olakšice i financijsku podršku za digitalizaciju i modernizaciju. Start-up inicijative mogu privući mlade stručnjake i potaknuti inovacije.

Mirovinski sustav i starije osobe

Starenje populacije povećava pritisak na mirovinski sustav. Omjer umirovljenika i radno sposobnih osoba sve je nepovoljniji. Prema Nacionalnom planu za starije osobe 2023.-2027. važno je poticati aktivno starenje, omogućiti zapošljavanje starijih osoba te proširiti usluge socijalne skrbi za starije.

Potrebni su:

- programi za zapošljavanje starijih osoba
- volonterske aktivnosti koje uključuju stariju populaciju
- razvoj integriranih usluga za dugotrajnu skrb uključujući kućnu njegu i dnevne boravke.

Preporuke

1. Obrazovanje i osposobljavanje:

- razvoj programa u skladu s potrebama tržišta rada uključujući zelene i digitalne industrije
- uvođenje mikro kvalifikacija i djelomičnih kvalifikacija za radnu snagu
- suradnja između obrazovnih institucija i lokalnih poduzeća.

2. Podrška poduzetništvu:

- povećanje potpora za samozapošljavanje i razvoj start-upova
- fokus na privlačenje investicija u sektore visoke dodane vrijednosti.

3. Socijalne politike:

- ulaganja u socijalnu infrastrukturu za starije osobe
- poticanje aktivnog starenja kroz volontiranje i zapošljavanje.

4. Povećanje atraktivnosti županije:

- razvoj lokalne infrastrukture i poticanje povratka mladih obitelji
- inicijative za zadržavanje radno sposobnih stanovnika kroz poboljšanje životnih i radnih uvjeta.

Razvijanjem inovativnih politika u obrazovanju, poduzetništvu i socijalnoj skrbi Varaždinska županija može osigurati dugoročni održivi gospodarski razvoj.

2.5. Obrazovanje

Obrazovni sustav Varaždinske županije obuhvaća širok spektar obrazovnih institucija, od predškolskih ustanova do visokoškolskih institucija, te kontinuirano ulaže u poboljšanje kvalitete obrazovanja i proširenje pristupa obrazovnim uslugama. Županija prepoznaje obrazovanje kao ključni temelj za osobni i društveni razvoj, s posebnim naglaskom na inkluzivnost i prilagodbu obrazovnih usluga specifičnim potrebama stanovništva.

Predškolski odgoj i obrazovanje

Varaždinska županija trenutačno ima 44 dječja vrtića koji pružaju predškolski odgoj za djecu od prve godine života do polaska u školu. Rast broja upisane djece posljedica je ulaganja u infrastrukturu i modernizaciju vrtića čime se osigurava kvalitetniji odgoj i obrazovanje u ranom djetinjstvu. Međutim, značajan broj privatnih vrtića ukazuje na potrebu povećanja kapaciteta javnih vrtića kako bi se smanjio financijski teret roditelja i osigurao ravnopravan pristup obrazovanju.

Grad Varaždin sufinancira troškove vrtića smanjujući ekonomsku cijenu vrtića na 117 eura za roditelje, dok preostali dio troškova od 283 eura pokriva Grad. Otvaranje novih državnih vrtića dodatno bi unaprijedilo dostupnost i osiguralo kvalitetniji pristup obrazovnim uslugama u ranom djetinjstvu.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Varaždinska županija ima 33 matične osnovne škole i 30 područnih škola osiguravajući time široku dostupnost osnovnog obrazovanja za djecu u ruralnim i urbanim područjima. Osnovne škole nude dodatne obrazovne programe, aktivnosti te individualizirane pristupe za djecu s posebnim potrebama uključujući asistente u nastavi i specijalizirane odjele. Ovaj inkluzivni pristup omogućuje svakom djetetu ravnopravan pristup obrazovanju.

Srednjoškolsko obrazovanje

Varaždinska županija ima 13 srednjih škola uključujući gimnazije, strukovne škole i škole s posebnim programima. Županija se ističe obrazovnim programima za deficitarna zanimanja kao što su turizam, ugostiteljstvo i građevinarstvo koji su prilagođeni potrebama tržišta rada. Poseban naglasak stavljen je na suradnju s lokalnim poslodavcima kako bi učenicima omogućili praksu i izravnu povezanost s industrijama koje nude brže zapošljavanje.

Osim deficitarnih zanimanja škole nude programe poput informatike, elektrotehnike, poljoprivrede i zdravstva čime se osigurava raznovrsnost obrazovnih opcija. Upisna politika srednjih škola i politika stipendiranja oslanjaju se na Preporuke Hrvatskog zavoda za zapošljavanje koje ističu deficitarna zanimanja i omogućuju prilagodbu obrazovnih programa specifičnim potrebama lokalnog tržišta rada.

Visoko obrazovanje

Varaždinska županija ponosi se svojim visokoškolskim ustanovama među kojima se ističu Fakultet organizacije i informatike (FOI), Geotehnički fakultet i Sveučilište Sjever.

Sveučilište Sjever nudi studijske programe koji obuhvaćaju tehnička, društvena i umjetnička područja te se ističe suradnjom s gospodarstvom i industrijama na lokalnoj razini. Poseban naglasak stavljen je na programe povezane s digitalizacijom, kreativnim industrijama i održivim razvojem čime izravno doprinosi rastu konkurentnosti na tržištu rada.

- Fakultet organizacije i informatike (FOI) specijaliziran je za područje informatičkih znanosti i poslovnog informatičkog menadžmenta te nudi programe prilagođene tehnološkim trendovima.
- Geotehnički fakultet nudi programe usmjerene prema održivom razvoju, građevinskoj industriji i zaštiti okoliša podržavajući specifične potrebe regije.

Visokoškolske ustanove kontinuirano unapređuju svoje obrazovne programe, infrastrukturu i uvjete studiranja te surađuju s industrijama kako bi studentima omogućile lakši prijelaz na tržište rada.

Stipendije

Prema Preporukama za upisnu politiku i politiku stipendiranja, koje godišnje donosi Hrvatski zavod za zapošljavanje, Varaždinska županija usmjerava stipendije prema učenicima i studentima u tri kategorije: za uspješnost, za slabiji socio-ekonomski status te za deficitarna zanimanja od posebnog interesa za županiju. Učenici primaju 65 eura mjesečno, dok studenti dobivaju 130 eura mjesečno tijekom svih 12 mjeseci u godini, što značajno doprinosi njihovom obrazovnom putu i motivaciji za nastavak školovanja. Ova mjera predstavlja ključni instrument podrške učenicima i studentima te doprinosi razvoju obrazovanja i gospodarstva na regionalnoj razini.

3. PROCJENA POTREBA U ŽUPANIJI: PROCJENA DOSTUPNOSTI SOCIJALNIH USLUGA I PROCJENA KAPACITETA PRUŽATELJA SOCIJALNIH USLUGA

3.1. Analiza prikupljenih podataka

Prema Planu razvoja Varaždinske županije za razdoblje 2021.-2027. postoji razvijena mreža socijalnih ustanova, pružatelja usluga i organizacija civilnog društva koje podržavaju socijalno osjetljive skupine. Na području županije djeluju četiri područna ureda Hrvatskog zavoda za socijalnu skrb sa sjedištima u Varaždinu, Ivancu, Novom Marofu i Ludbregu, koji pružaju naknade kao što su zajamčena minimalna naknada, inkluzivni dodatak, jednokratna naknada, naknada za ugroženog kupca energenata i dr. Također, u županiji se nalazi osam domova za starije i nemoćne osobe od kojih je jedan u županijskom vlasništvu, a ostali su u privatnom.

Mreža malih obiteljskih domova također je razvijena, s kapacitetima do 20 kreveta za starije osobe i odrasle s mentalnim oštećenjima. Unatoč postojećim kapacitetima identificiran je problem nedovoljne dostupnosti smještaja za starije osobe, posebno one s narušenim zdravstvenim stanjem što ukazuje na potrebu za povećanjem kapaciteta i razvojem rehabilitacijskih usluga te dugotrajne skrbi.

Osobe s invaliditetom čine 14,6% stanovništva županije, a podržava ih niz ustanova, udruga i drugih pružatelja usluga. Postoje dva doma za odrasle osobe s mentalnim oštećenjima i brojne udruge koje nude podršku osobama s različitim vrstama invaliditeta. Uočena je potreba za dodatnim osposobljavanjem i zapošljavanjem ove populacije s naglaskom na njihovu bolju integraciju u zajednicu.

Za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju brine Centar za pružanje usluga u zajednici Ivanec koji je jedina takva ustanova u županiji. Udomiteljstvo je razvijeno za djecu bez adekvatne roditeljske skrbi, no podrška mladima koji izlaze iz sustava udomiteljstva i dalje je nedovoljna, osobito u području stambenog zbrinjavanja i programa integracije u zajednicu.

Podrška beskućnicima osigurana je kroz prenočište u Varaždinu s kapacitetom za 25-30 osoba, dok socijalna samoposluga pruža mjesečnu pomoć za 240-250 kućanstava. Prepoznata je potreba za daljnjim razvojem resursa i boljom integracijom ovih skupina u zajednicu.

Općenito, naglašava se potreba za deinstitutionalizacijom i razvojem izvaninstitucionalnih usluga s fokusom na integraciju korisnika u zajednicu. Potrebno je povećati kapacitete za pružanje skrbi starijima, osobama s invaliditetom te djeci i mladima, uz suradnju svih dionika uključujući organizacije civilnog društva.

Analiza potreba i kapaciteta pružatelja usluga provedena je u skladu s Pravilnikom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/2023). Za analizu socijalnih usluga i potreba u Varaždinskoj županiji korišteni su podaci iz standardiziranih obrazaca (Obrazac 1-6). Ovi podaci prikupljeni su iz različitih izvora uključujući područne urede socijalne skrbi, policiju, zavod za javno zdravstvo te pružatelje socijalnih usluga.

Za procjenu su korišteni sljedeći obrasci:

- **Obrazac 1:** Popis izvora statističkih podataka za procjenu socijalnih rizika u populaciji

Obrazac 1 ispunjavali su područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije, Policijska uprava županije te Obiteljski centar.

- **Obrazac 2:** Procjena broja građana u riziku

Obrazac 2 ispunjavali su područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije i Obiteljski centar.

- **Obrazac 3:** Upitnik za pružatelje socijalnih usluga

Obrazac 3 ispunjavali su sljedeći pružatelji socijalnih usluga: Dom za odrasle osobe Jalžabet, Centar za pružanje usluga u zajednici Ivanec, Caritasov dom za starije i nemoćne osobe „Sv. Ivan Krstitelj“, Dom socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe Varaždin, Dom za psihički oboljele odrasle osobe Bistričak, Dom za starije i nemoćne osobe Varaždin, Dom za žrtve obiteljskog nasilja „Utočište sv. Nikola“, Centar za rehabilitaciju Varaždin, Dom za starije osobe „Mea Vita“ (Željka Ljubić), Dom za starije i nemoćne osobe „Matija“, Dom za starije i nemoćne osobe sv. Ane, Dom „Smiljan“, Dom „Mraz“, Obiteljski dom „Jelenski“, Obiteljski dom „Jamnik“, Obiteljski dom za starije „Levanić“, Obiteljski dom za starije osobe (Gabrijela Kosanović), Obiteljski dom za starije „Sveti Vinko“, Dom za starije i nemoćne osobe „Novi život“, Obiteljski dom za starije „SMIRAJ“, Obiteljski dom „Sv. Florijan“, Općina Petrijanec, Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Varaždin, Hrvatski Crveni križ - zajednica udruga, Društvo Crvenog križa Varaždinske županije, Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Ivanec, Sveta Rozalija j.d.o.o., Dom za starije osobe „Sv. Josip“, Udruga „Novi put“ Varaždin, Udruga za osobe s intelektualnim oštećenjem „Sunce“ Varaždin, Obiteljski dom za starije osobe „Zlatne godine“, Obiteljski dom „Seketin“, Udruga za podršku osobama s mentalnim oštećenjima „Ježeva kućica“, Obiteljski dom „Sveta Rita“ Varaždin, Obiteljski dom za starije „Milja“, Obiteljski dom „Sveti Antun“, „Zipka“ Udruga udomitelja za djecu i mlade Varaždinske županije, Udruga za skrb o starijim i nemoćnim osobama „Bolji dom“, Ludbreško sunce, Udruga za osobe s invaliditetom, Udruga za ranu intervenciju Varaždinske županije, Opća bolnica Varaždin, „Život i radost“ Udruga za djecu s teškoćama i osobe s invaliditetom, Udruga žena Bednja, Buryen clothing d.o.o., Udruga za

unaprijeđenje kvalitete života Varaždinske županije – „Vitaplus“, Dom za starije i teško bolesne osobe „Ljuba Voda“, Centar za pružanje usluga u zajednici Varaždin, Društvo multiple skleroze Varaždinske županije, Biskupijski Caritas, Naš dom 365 d.o.o., Dom Šebrek d.o.o., Centar za odgoj i obrazovanje „Tomislav Špoljar“, Obiteljski dom za starije -Tatjana Liber, Obiteljski dom za starije - Sanja Liber, Lo-mat - uslužni obrt, Dom Vuković j.d.o.o., Dom „Greda“ d.o.o., Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Ludbreg, Dom za starije osobe „Iris“, Udruga slijepih Varaždinske županije, Udruga gluhoslijepih osoba Varaždinske županije, Društvo osoba s invaliditetom Varaždin, Ben d.o.o, Udruga savjetovaništa „Uz tebe sam“, Udruga specijalne policije „Roda“, Udruga „Nada“ Ivanec, Ivanečko sunce, Udruga gluhih i nagluhih grada Varaždina i Varaždinske županije.

- **Obrazac 4:** Upitnik za područne urede Hrvatskog zavoda za socijalni rad o broju korisnika socijalnih usluga

Obrazac 4 ispunjavali su područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad te Obiteljski centar.

- **Obrazac 6:** Anketni upitnik za jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave, odnosno Grad Zagreb

Obrazac 6 ispunjavale su jedinice lokalne samouprave: Ivanec, Lepoglava, Ludbreg, Novi Marof, Varaždin, Varaždinske Toplice, Bednja, Breznica, Breznički Hum, Beretinec, Cestica, Donja Voća, Gornji Kneginec, Jalžabet, Klenovnik, Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Maruševec, Petrijanec, Sračinec, Sveti Đurđ, Sveti Ilija, Trnovec Bartolovečki, Veliki Bukovec, Vidovec, Vinica i Visoko.

- **Obrazac 5** predstavlja kumulativni prikaz prikupljenih informacija.

Obrazac 5. sadrži podatke o:

- broju građana u riziku u jedinici područne (regionalne) samouprave razvrstane prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe
- postotku građana u riziku u potrebi za socijalnom uslugom prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe
- očekivanom broju korisnika (u potrebi za socijalnom uslugom) prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe
- postojećem broju korisnika usluga prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe
- razlici između broja očekivanog i postojećeg broja korisnika prema socijalnim uslugama za djecu i mlade, za građane u dobi od 20 do 64 godine i za starije osobe.

3.1.1. Dostupnost socijalnih usluga za djecu u riziku

DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Na području Varaždinske županije živi 3166 djece s teškoćama u razvoju. Za ovu djecu potrebno je osigurati različite socijalne usluge prilagođene njihovim specifičnim potrebama.

Rana razvojna podrška (0-3 godine): Usluga je potrebna za 13% ukupnog broja djece s teškoćama u razvoju, što iznosi oko 412 djece. Trenutačno niti jedno dijete ne koristi ovu uslugu, iako se procjenjuje da bi u Varaždinskoj županiji ranu razvojnu podršku trebalo primati 412 djece u dobi od 0 do 3 godine. Ovaj podatak jasno ukazuje na značajan broj djece koja su u potrebi za ovakvom vrstom podrške.

Rana razvojna podrška (4-7 godina): Predviđena je za 5,85% djece s teškoćama što iznosi 185 djece. Trenutačno uslugu koristi 39 djece, što znači da 146 djece u toj dobnoj skupini ostaje bez potrebne podrške.

Psihosocijalna podrška: Potrebna za 12,66% djece u županiji što predstavlja 401 dijete. Trenutačno uslugu koristi 1175 djece. Ovi podaci ukazuju na to da Varaždinska županija ulaže značajne napore kako bi osigurala dostupnost psihološke pomoći i podrške daleko većem broju djece nego što je procijenjena potreba.

Usluga boravka: Potrebna za 1,91% djece s teškoćama što predstavlja 61 dijete. Trenutačno tu uslugu koristi 35 djece, dok 26 njih ostaje izvan sustava podrške.

Smještaj ili organizirano stanovanje: Potrebno za 1,06% djece što iznosi 34 djece. Broj djece koji koristi tu uslugu je 30, od toga je 3 u udomiteljskim obiteljima te 1 u organiziranom stanovanju. Četvero djece ostaje u potrebi za ovom uslugom.

Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja: Potrebna za 3,83% djece što predstavlja 121 dijete. Trenutačno ovu uslugu ne koristi niti jedno dijete što ukazuje na potrebu za daljnjim unaprjeđenjem sustava podrške kako bi se osiguralo da sva djeca imaju jednake mogućnosti za uključivanje u odgojno-obrazovne programe.

Druge inovativne i projektno financirane usluge

Prilagođeni prijevoz: Potreban za 2,77% djece, odnosno 88 djece, dok trenutačnih korisnika nema što ukazuje na veliki manjak.

Privremeni njegovatelj i podrška roditeljima njegovateljima

Usluge privremenog njegovatelja i podrške roditeljima njegovateljima procjenjuju se potrebnima za 6,8 % djece, odnosno 215 djece u Varaždinskoj županiji. Trenutačno ove usluge nisu u primjeni.

Razvoj i dostupnost ovih usluga u budućnosti omogućili bi kvalitetniju podršku roditeljima njegovateljima, olakšali njihove svakodnevne obveze te unaprijedili kvalitetu života djece i njihovih obitelji.

Socijalne usluge u suradnji s drugim sustavima

Logopedska terapija: Potrebna za 11,6% djece, odnosno 257 djece, dok trenutačni broj korisnika iznosi 895. Važno je i dalje osiguravati dovoljan broj stručnjaka kako bi se kontinuirano odgovaralo na potrebe sve većeg broja djece i kako bi im se pružila pravovremena podrška. Usluga pokriva veliki broj djece, ali i dalje je potreba za stručnjacima velika s obzirom na manjak logopeda.

Pružanje specifičnih usluga i analiza terapeuta

Na području Varaždinske županije Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice pruža različite terapijske usluge djeci s teškoćama. Vrste usluga uključuju edukacijskog rehabilitatora, logopeda, radnog terapeuta, fizioterapeuta i psihologa.

Tablica 1: Podaci Specijalne bolnice Varaždinske Toplice o ranoj intervenciji

ŽUPANIJA	BROJ DJECE S TEŠKOĆAMA	USTANOVA KOJA PRUŽA USLUGU (naziv i sjedište)	NAČIN PRUŽANJA USLUGE	USLUGA MROSP / MIZ	BROJ KORISNIKA	BROJ TERAPEUTA
Varaždinsk a	200	Specijalna bolnica za med. reh. Varaždinske Toplice	Ugovor MIZ (HZZO) /ugovor MROSP	Edukacijski rehabilitator	100	1
				Logoped	104	1
				Radni terapeut	82	1
				Fizioterapeu t	200	6
				Psiholog	132	1

Izvor: Varaždinska županija, Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, civilno društvo i hrvatske branitelje

Analiza ukazuje na značajne nedostatke u pružanju potrebnih socijalnih i zdravstvenih usluga djeci s teškoćama u razvoju u Varaždinskoj županiji. Postoji veliki jaz između broja djece koja trebaju usluge i onih koja ih trenutačno koriste. Poseban naglasak je potreban na povećanju kapaciteta za logopedске terapije, ranu razvojnu podršku, kao i usluge podrške roditeljima i privremene njegovatelje. Ovi podaci jasno ukazuju na nužnu potrebu za širenjem dostupnih resursa i povećanjem broja stručnog osoblja kako bi se osigurala kvaliteta života djece s teškoćama u razvoju i njihovih obitelji.

Pomoćnici u nastavi: Potrebni za 6,6% djece (209 djece). Trenutačno su osigurani za 250 djece u osnovnim i srednjim školama.

DJECA BEZ ODGOVARAJUĆE SOCIJALNE SKRBI I ČIJA SE PRAVA KRŠE

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Prema dostavljenim podacima u Varaždinskoj je županiji evidentirano 1149 djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi čija su prava ugrožena. Analiza potreba ukazuje na značajan nedostatak kapaciteta za pružanje ključnih usluga.

Usluga smještaja predviđena je za 23,91 % djece čija su prava ugrožena, što čini 275 djece prema procjeni i izrečenim mjerama smještaja izvan obitelji. Ova usluga uključuje smještaj djece u domovima, udomiteljskim obiteljima, organiziranom stanovanju i kod drugih pružatelja usluga. Aktualni podaci pokazuju da niti jedno dijete trenutačno ne koristi ovu uslugu što ukazuje na potrebu za daljnjim razmatranjem i prilagodbom sustava kako bi se odgovarajuća podrška osigurala za djecu u ovim situacijama.

Prema procjenama usluga boravka potrebna je za 17,5 % djece čija su prava ugrožena, odnosno za 201 dijete, a odnosi se na djecu u dobi od 7 do 14 godina čiji roditelji imaju izrečenu mjeru stručne pomoći ili intenzivne pomoći. Procjenjuje se da je 50 % djece iz ove skupine motivirano za korištenje ove usluge. Trenutačno nijedno dijete ne koristi uslugu boravka što ukazuje na potrebu za razvojem programa poput dnevnih centara ili specijaliziranih ustanova za pružanje ove vrste podrške.

DJECA ČIJE JE MENTALNO ZDRAVLJE UGROŽENO

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Prema dostavljenim podacima u Varaždinskoj se županiji 469 djece suočava s ugroženim mentalnim zdravljem. Od tog broja 70% djece ima potencijalnu priliku ostvariti pristup sljedećim uslugama:

savjetovanje za sve kategorije djece i mladih

- psihosocijalno savjetovanje za sve kategorije djece i mladih

- psihosocijalna podrška, isključujući djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju.

Procjenjuje se da bi ove usluge trebale obuhvatiti 328 djece, a trenutačno ovu uslugu koristi 44 djece što znači da će još 284 djece imati potrebu za savjetovanjem.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi- usluge koje su osigurane u zdravstvenom sektoru

Procjenjuje se da bi za 1173 djece trebalo osigurati sljedeće programe:

- Psihoedukativni i preventivni programi za mlade
- Programi podrške i prevencije usmjereni na suzbijanje ovisnosti među mladima.

Trenutačno ove usluge koristi 533 djece, dok 640 djece nema pristup potrebnim programima.

Primjer dobre prakse u Varaždinskoj županiji

U studenom 2023. godine pri Medicinskoj školi Varaždin otvoren je **Centar za mentalno zdravlje djece i mladih Varaždinske županije**, prvi takve vrste u obrazovnoj ustanovi u Hrvatskoj. Cilj Centra je pružiti pravovremenu podršku, zaštitu i skrb o mentalnom zdravlju djece i mladih.

Centar nudi usluge savjetovanja, psihodijagnostike, tretmana i psihoterapijske podrške, kao i edukaciju stručnih suradnika te psihoedukaciju roditelja. Ovaj model predstavlja značajan iskorak u podršci mentalnom zdravlju mladih u lokalnoj zajednici.

DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Prema procjenama 1484 djece u Varaždinskoj županiji živi u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti. Planirano je uvođenje socijalnog mentorstva za djecu čije su obitelji korisnici zajamčene minimalne naknade (ZMN) s ciljem obuhvata 10 % djece iz ove skupine, odnosno 148 djece. Međutim, trenutačno nijedno dijete ne koristi ovu uslugu što ukazuje na potpuni nedostatak socijalnog mentorstva za najugroženije skupine.

Ovakvo stanje zahtijeva hitnu intervenciju i sustavnu implementaciju programa kako bi se osigurala odgovarajuća podrška djeci u riziku. Dugoročno, uvođenje socijalnog mentorstva moglo bi značajno doprinijeti smanjenju rizika od socijalne isključenosti i prekida obrazovanja, čime bi se poboljšala kvaliteta života ove djece i unaprijedio razvoj zajednice.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

U Varaždinskoj županiji 1484 djece suočava se s rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti. Razvoj inovativnih i projektno financiranih usluga u sustavu socijalne skrbi obuhvaća ključne programe za smanjenje rizika, no trenutačni podaci ukazuju na značajan jaz između potreba i dostupnosti usluga.

Info centar za mlade planiran je za 50 % djece u riziku, što iznosi 742 djece, no trenutačno nijedno dijete ne koristi ovu uslugu. **Socijalizacijske i razvojne aktivnosti** predviđene su za 27 % djece u riziku, odnosno 401 dijete, dok je trenutačni obuhvat 199 djece. **Pomoć i podrška u obrazovanju** potrebna je za 40 % djece u riziku (594 djece), a usluge trenutačno koristi 116 djece. **Rana prevencija siromaštva i integrirana podrška** predviđena je za 7 % djece u riziku (104 djece), no trenutačno nema korisnika ove usluge.

Ovi podaci jasno ukazuju na potrebu za povećanjem dostupnosti i kvalitetom postojećih usluga. Kako bi se smanjio rizik od siromaštva i socijalne isključenosti, prioritetne mjere uključuju osnivanje Info centra za mlade, proširenje socijalizacijskih i razvojnih aktivnosti, sustavno osiguravanje pomoći u obrazovanju te razvoj integriranih programa rane prevencije. Povećanjem ulaganja i kapaciteta moguće je osigurati pravovremenu i odgovarajuću podršku djeci i njihovim obiteljima čime se značajno doprinosi smanjenju rizika od socijalne isključenosti i unapređenju kvalitete života.

DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

U Varaždinskoj županiji evidentirano je 207 djece i mladih s problemima u ponašanju. Prema Zakonu o socijalnoj skrbi za ovu skupinu predviđene su usluge smještaja ili organiziranog stanovanja, boravka te psihosocijalne podrške s ciljem pružanja odgovarajuće skrbi i podrške.

Trenutačno stanje usluga

Smještaj ili organizirano stanovanje potrebni su za 6 % djece i mladih s problemima u ponašanju, odnosno oko 12 korisnika. Trenutačno ovu uslugu koristi 28 djece od čega je 27 smješteno u dom, a jedno dijete u udomiteljsku obitelj.

Boravak je procijenjen kao potreban za 30 % djece i mladih što iznosi oko 62 korisnika. Trenutačno ovu uslugu koristi 22 djece što ukazuje na potrebu za povećanjem kapaciteta kako bi se obuhvatili svi korisnici u potrebi.

Psihosocijalna podrška procijenjena je kao potrebna za 20 % djece i mladih, odnosno za oko 41 korisnika. Međutim, trenutačno je evidentiran samo jedan korisnik ove usluge što ukazuje na znatan jaz između potreba i trenutačnih mogućnosti pružanja usluge.

Primjeri dobre prakse

Obnova Centra za pružanje usluga u zajednici Ivanec predstavlja važan korak u poboljšanju sustava skrbi za djecu i mlade. Centar ima kapacitet za smještaj 40 djece bez roditeljske skrbi s odjelima prilagođenima za djecu od 3 do 7 godina te za djecu stariju od 7 godina. Ovaj projekt značajno doprinosi smanjenju broja djece bez osigurane skrbi te pruža sigurno i kvalitetno okruženje za najugroženije.

Investicija Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u obnovu glavnog objekta Centra iznosila je gotovo milijun eura, uz dodatnih 80 tisuća eura za nabavu opreme i namještaja. Ova obnova ne samo da podiže standard skrbi, nego i omogućuje daljnje širenje socijalnih usluga za djecu u potrebi.

Podaci ukazuju na potrebu za daljnjim povećanjem kapaciteta i dostupnosti usluga boravka i psihosocijalne podrške kako bi se obuhvatila sva djeca i mladi u potrebi. Nastavak ulaganja u infrastrukturu i razvoj usluga ključan je za osiguravanje odgovarajuće skrbi te unaprjeđenje kvalitete života ove ranjive skupine.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za djecu i mlade

U Varaždinskoj županiji identificirana je potreba za uvođenjem dodatnih inovativnih usluga za djecu i mlade s problemima u ponašanju. Identificirane su tri ključne socijalne usluge potrebne za djecu i mlade s problemima u ponašanju:

- **individualni socijalno-pedagoški ili savjetodavni rad** procijenjen je kao potreban za 15 % djece, odnosno 31 korisnika, dok ovu uslugu trenutačno koristi 57 djece što ukazuje na kapacitet za daljnji razvoj
- **grupna i vršnjačka podrška** potrebna je za 20 % djece (41 korisnika), no trenutačno je nedostupna
- **mentorstvo** je također procijenjeno kao potrebno za 20 % djece (21 korisnika), ali se trenutačno ne provodi.

Ove usluge ključne su za pružanje podrške djeci i mladima u riziku, a njihova implementacija omogućila bi bolju socijalnu integraciju i razvoj. Prioritetni koraci uključuju osiguranje financiranja, podizanje svijesti u lokalnoj zajednici te suradnju stručnjaka iz različitih sektora. Razvoj ovih usluga smanjio bi jaz između potreba i dostupnosti pružajući djeci i mladima priliku za kvalitetniji život i integraciju.

DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKRBI IZVAN OBITELJI

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Na području Varaždinske županije nalazi se 47 djece i mladih u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji. Zakon o socijalnoj skrbi predviđa nekoliko ključnih usluga za ovu skupinu uključujući smještaj ili organizirano stanovanje i socijalno mentorstvo. Trenutačno stanje i procjene potreba prikazane su u nastavku. Procjenjuje se da je usluga smještaja ili organiziranog stanovanja do 26. godine

potrebna za 50% djece i mladih usmjerenih na alternativnu skrb i nakon punoljetnost.

Ukupan broj djece i mladih koji koriste uslugu smještaja ili organiziranog stanovanja je 126, od toga je 106 djece i mladih u udomiteljskoj obitelji dok je 20 djece i mladih kod drugih pružatelja usluge.

Procjenjuje se da je usluga socijalnog mentorstva radi prestanka usluge smještaja potrebna za 50% djece i mladih usmjerenih na alternativnu skrb i nakon punoljetnost. Trenutačno ovu uslugu koristi 3 djece.

Prioritetne mjere:

razvoj i implementacija programa socijalnog mentorstva: Pružiti kontinuiranu podršku mladima u tranziciji prema samostalnom životu.

- jačanje međusektorske suradnje: Koordinirati aktivnosti između centara za socijalnu skrb, lokalnih vlasti i nevladinih organizacija kako bi se osigurala dostupnost potrebnih resursa.
- praćenje i evaluacija: Usvojiti sustav redovitog praćenja korisnika koji izlaze iz skrbi kako bi se pravovremeno identificirali i riješili izazovi u procesu osamostaljivanja.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Procjenjuje se da je usluga stambenog zbrinjavanja mladih u kriznim situacijama potrebna za 25% djece i mladih usmjerenih na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti. Na području Varaždinske županije trenutačno niti jedno dijete ili mlada osoba ne koristi ovu uslugu, iako je procijenjeni broj korisnika 12. Postoji hitna potreba za uspostavom usluge stambenog zbrinjavanja mladih u kriznim situacijama kako bi se smanjila razlika od 12 korisnika između potreba i postojećih kapaciteta.

Tablica 2: Procjena potreba za socijalnim uslugama za djecu u riziku 0 – 19 god. te djecu i mlade 0 – 24 god.

BROJ DJECE U RIZIKU U ŽUPANIJI	% DJECE U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA	Broj djece u županiji u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj djece u županiji koja koriste navedenu uslugu	Razlika između broja djece u potrebi te broja djece koja sada koriste uslugu
BROJ DJECE U ŽUPANIJI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU (DSTUR)	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Rana razvojna podrška 0 – 3 g.: 13 % DSTUR Obuhvaćeno je 70 % djece s teškoćama u dobi 0 – 3 godine	412	0	412
	Rana razvojna podrška 47 g.: 5,85 % DSTUR Obuhvaćeno je 30 % djece s teškoćama u dobi 4 – 7 godina	185	39	146
	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju 8 – 18 g.: 12,66 % DSTUR DSTUR u sustavu socijalne skrbi u dobi 7 – 18 bez djece u smještaju i boravku	401	1175	774
	Boravak: 1,91 % DSTUR Nastoji se nacionalno	61	35	26

	udvostručiti postojeći broj djece u boravku			
	Smještaj ili organizirano stanovanje: 1,06 % DSTUR Na temelju postojećih smještajnih kapaciteta	34	Djeca u domu Djeca u udomiteljskoj obitelji 3 Djeca u organiziranom stanovanju 1 Djeca kod drugih pružatelja	30
	Pomoć pri uključivanju u programe odgoja i obrazovanja: 3,83 % DSTUR Usluga je primjerena pri upisu u OŠ	121	0	121
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Prilagođeni prijevoz: 2,77 % DSTUR Prema broju djece u RH s tjelesnim oštećenjem	88	0	88
	Privremeni negovatelj u obitelji radi predaha od skrbi za 6,8 % DSTUR Prema broju roditelja negovatelja u sustavu	215	0	215
	Grupni ili individualni oblici podrške roditeljima negovateljima 6,8 % DSTUR Prema broju roditelja negovatelja u sustavu	215	0	215
	SOCIJALNE USLUGE U SURADNJI S DRUGIM SUSTAVIMA			
	Logopedska terapija: 11,6 % DSTUR 70 % djece u dobi od 0 do 7 godina s oštećenjem govorno-	257	895	638

	glasovne komunikacije			
	Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik 6,6 % DSTUR Prema trenutačnom broju djece koja koriste uslugu	209	250	41
BROJ DJECE U ŽUPANIJI BEZ ODGOVARAJUĆE RODITELJSKE SKRBI I ČIJA SE PRAVA KRŠE	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj (u kriznim situacijama ili u drugim slučajevima) 23,91 % djece čija se prava krše Prema trenutačnom broju djece za koju je izrečena mjera o stanovanju izvan obitelji	275	Djeca u domu Djeca u udomiteljskoj obitelji Djeca u organiziranom stanovanju Djeca kod drugih pružatelja	275
	Boravak 17,5 % djece čija su prava prekršena Za djecu čiji roditelji imaju mjeru stručne pomoći ili intenzivne stručne pomoći u dobi od 7 do 14 g. gdje je 50 % djece motivirano za uslugu	201	0	201
BROJ DJECE U ŽUPANIJI ČIJE JE MENTALNO ZDRAVLJE UGROŽENO	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	70 % djece čije je mentalno zdravlje ugroženo ostvaruje ukupno sljedeće usluge koje se mogu zbrojiti: -savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih)	328	44	284

	<p>-psihosocijalno savjetovanje (za sve kategorije djece i mladih)</p> <p>psihosocijalna podrška koju su ostvarila djeca (ne uključuje djecu s teškoćama u razvoju i djecu s problemima u ponašanju).</p> <p>*** Ukoliko se dio potreba ostvaruje kroz zdravstveni sektor, može se ovdje navesti</p>			
	<p>DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI</p> <p>USLUGE KOJE SU OSIGURANE U ZDRAVSTVENOM SEKTORU</p>			
	<p>250 % trenutačnog broja djece čije je mentalno zdravlje ugroženo ukupno za programe:</p> <p>Psihoedukativni i preventivni programi za mlade</p> <p>Programi podrške i preventivni programi za mlade radi suzbijanja ovisnosti</p>	1173	533	640
DJECA U RIZIKU OD SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	<p>Socijalno mentorstvo djetetu korisniku zajamčene minimalne naknade</p> <p>10 % djece u riziku od siromaštva, a čije obitelji su primatelji ZMN-a.</p>	148	0	148
	<p>DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI</p>			

	Info centar za mlade dostupan za barem 50 % djece u riziku od siromaštva	742	0	742
	Socijalizacijske i razvojne aktivnosti za djecu 27 % djece u riziku od siromaštva	401	199	202
	Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva 40 % djece u riziku od siromaštva	594	116	478
	Međusektorski program rane prevencije siromaštva i integrirana podrška djetetu u siromaštvu 7 % djece u riziku od siromaštva	104	0	104
DJECA I MLADI S PROBLEMIMA U PONAŠANJU	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj ili organizirano stanovanje (krizni, radi provedbe psihosocijalnog tretmana ili drugi oblik smještaja): 6 % djece s problemima u ponašanju	12	Djeca u domu 27 Djeca u udomiteljskoj obitelji 1 Djeca u organizirano m stanovanju Djeca kod drugih pružatelja	16
	Boravak 30 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	62	22	40
	Psihosocijalna podrška (specifično za djecu i mlade s PUP-om radi provedbe psihosocijalnog tretmana) 20 % sve djece i mladih	41	1	40

	s problemima u ponašanju			
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Individualni socijalno - pedagoški ili savjetodavni rad 15 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	31	57	26
	Grupna i vršnjačka podrška 20 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	41	0	41
	Mentorstvo za mlade s PUP-om 10 % sve djece i mladih s problemima u ponašanju	21	0	21
DJECA I MLADI U ALTERNATIVNIM OBLICIMA SKRBI IZVAN OBITELJI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine 50 % djece i mladih usmjereno je na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti	24	Djeca i mladi u domu Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji 106 Djeca i mladi u organiziranom stanovanju Djeca i mladi kod drugih pružatelja 20	102
	Socijalno mentorstvo radi prestanka usluge	24	3	21

	smještaja 50 % djece i mladih usmjereno je na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti			
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Stambeno zbrinjavanje mladih u kriznim situacijama 25 % djece i mladih usmjereno je na alternativnu skrb i nakon punoljetnosti	12	0	12
DJECA I MLADI U KRIZNIM SITUACIJAMA (MALOLJETNIČKA TRUDNOĆA, DJECA BEZ PRATNJE I ŽRTVE TRGOVANJA LJUDIMA)	Smještaj ili organizirano stanovanje 100 % djeca bez pratnje/djeca žrtve trgovanja ljudima 20 % maloljetne trudnice		Djeca i mladi u domu Djeca i mladi u udomiteljskoj obitelji Djeca i mladi u organiziranom stanovanju Djeca i mladi kod drugih pružatelja	

3.1.2. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za građane u dobi 20. – 64. godine

Prema procjeni Državnog zavoda za statistiku sredinom 2023. godine Varaždinska županija imala je ukupno 158.554 stanovnika. Obradom dostavljenih obrazaca utvrđeno je da u dobnoj skupini od 20. do 64. godine živi 95.923 građana, što čini otprilike 60,5% ukupne populacije županije.

RIZICI POVEZANI S OBITELJSKIM ODNOSIMA I RODITELJSTVOM-OPĆA PREVENCIJA

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Prema procjenama 0,7% građana u dobi od 20. do 64. godine u Varaždinskoj županiji (ukupno 95.923 građana) ima potrebu za uslugama podrške i pomoći tijekom tranzicije u roditeljstvo, kao i za grupnu podršku roditeljima s malom djecom.

To obuhvaća individualne, grupne i psihoedukativne programe poput škola za roditelje. Trenutačno niti jedan korisnik ne koristi ove usluge što ističe razliku između stvarnih potreba i trenutačne dostupnosti. S obzirom na očekivani broj od 672 korisnika postoji jasna potreba za proširenjem kapaciteta i osiguravanjem veće dostupnosti ovih važnih usluga roditeljima u Varaždinskoj županiji.

SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Podaci ukazuju na značajan nedostatak dostupnih usluga savjetovanja i psihosocijalne podrške za građane u Varaždinskoj županiji. Procjene potreba i trenutačni kapaciteti otkrivaju velike razlike između korisnika u potrebi i onih koji trenutačno koriste usluge.

Procjenjuje se da 1,85% građana u dobi od 20. do 64. godine ima potrebu za uslugom savjetovanja za odrasle osobe što predstavlja očekivanih 1775 korisnika. Trenutačno, međutim, niti jedna osoba ne koristi ovu uslugu, što ukazuje na razliku od 1775 korisnika između procijenjene potrebe i stvarnog broja korisnika. Ovaj podatak naglašava razliku između potrebe u zajednici i dostupnosti ili pristupačnosti ove vrste podrške.

Procjenjuje se da 2,34 % građana u dobi od 20. do 64. godine ima potrebu za psihosocijalnim savjetovanjem (individualnim, grupnim ili obiteljskim) te obiteljskom medijacijom nevezanom uz razvod braka. Trenutačno ovu uslugu koriste 64 osobe što ukazuje na potrebu za povećanjem dostupnosti i podizanjem svijesti o važnosti ovakvih oblika podrške u zajednici.

Procjenjuje se da 1,53% građana u dobi od 20. do 64. godine treba psihosocijalnu podršku zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i dr.). Trenutačno, prema dostupnim podacima, 2 su korisnika ove usluge, a postoji potreba za 1468 korisnika.

Procjenjuje se da 0,3% građana u dobi od 20. do 64. godine ima potrebu za uslugom psihosocijalnog tretmana radi prevencije nasilničkog ponašanja. Iako se procjenjuje da 288 osoba ima potrebu za ovom uslugom, trenutačno je koristi 26 korisnika što i dalje ukazuje na potpuni nesrazmjer između prepoznate potrebe i stvarnog korištenja usluge. Ovo upućuje na mogućnosti za unapređenje dostupnosti i informiranosti o usluzi unutar zajednice.

NASILJE U OBITELJI

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Prema izračunu u Varaždinskoj su županiji evidentirane 173 osobe koje su žrtve obiteljskog nasilja. Procjenjuje se da 20 % žrtava, odnosno 35 osoba, ima potrebu za uslugom smještaja. Trenutačno ovu uslugu koristi 32 korisnika što ukazuje na razliku od tri osobe kojima je potrebna usluga, ali je ne koriste. Ovi podaci naglašavaju potrebu za daljnjim prilagođavanjem kapaciteta kako bi se osiguralo da sve osobe s utvrđenom potrebom imaju pristup smještaju.

Dom za žrtve obiteljskog nasilja "Utočište sv. Nikola" pruža siguran smještaj i podršku za majke s djecom, s kapacitetom do 17 osoba. O korisnicima brinu dvije socijalne radnice koje su dostupne 24 sata dnevno.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

U Varaždinskoj se županiji uočava značajan manjak u dostupnosti ključnih usluga podrške za žrtve obiteljskog nasilja. Procjene pokazuju da potrebe korisnika znatno nadmašuju trenutačne kapacitete. Iako su dostupne određene usluge, poput SOS telefona, savjetovališta i smještaja, trenutačni resursi nisu dostatni za sve žrtve što ukazuje na potrebu za razvojem i prilagodbom sustava podrške.

Prema procjenama SOS telefon za žrtve nasilja potreban je za 519 korisnika, dok trenutačno nema korisnika ove usluge. Preporučuje se osigurati kontinuiranu dostupnost linije uz podizanje svijesti o njoj namjeni i dostupnosti. Pravna pomoć, potrebna za 260 korisnika, trenutačno nije dostupna. Preporučuje se uspostava programa besplatne pravne pomoći uz suradnju s lokalnim pravnicima i pravnim klinikama.

Podrška u zapošljavanju i stjecanju kvalifikacija procjenjuje se potrebnom za 87 korisnika, dok trenutačnih korisnika nema. Preporučuje se razviti suradnju s lokalnim poslodavcima i obrazovnim institucijama kako bi se omogućile prilike za obuke i zapošljavanje, uz informiranje potencijalnih korisnika i zajednice o prednostima ove usluge.

Unaprjeđenje postojećih usluga i razvoj novih programa dodatno bi osnažili postojeće aktivnosti Kluba žena Varaždin, Udruge za podršku žrtvama i svjedocima te Doma za žrtve obiteljskog nasilja "Utočište sv. Nikola" čime bi se omogućila sveobuhvatnija podrška žrtvama i odgovarajući odgovor na njihove potrebe.

KRIZNI DOGAĐAJI

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Procjenjuje se da je u Varaždinskoj županiji potrebno osigurati 15 smještajnih jedinica u svrhu osiguravanja smještaja ili organiziranog stanovanja za majke s djecom, dok trenutačnih 20 korisnika pokazuje da je usluga smještaja već implementirana. Kako bi se dodatno zadovoljile potrebe, preporučuje se proširenje smještajnih kapaciteta kroz prilagodbu postojećih prostora ili izgradnju novih

objekata. Uz smještaj preporučuje se osiguranje psihosocijalne podrške i edukativnih programa za majke te jačanje suradnje s nevladinim organizacijama. Ove mjere omogućile bi kvalitetniju podršku majkama i djeci te pridonijele njihovom oporavku i integraciji u zajednicu.

Druge inovativne i projektne financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Za krizne situacije poput prirodnih katastrofa ili drugih hitnih događaja koji zahtijevaju privremeno stambeno zbrinjavanje većeg broja obitelji, trenutačno ne postoje specijalizirani smještajni kapaciteti u Varaždinskoj županiji. Prema dostupnim podacima procjenjuje se da je potrebno osigurati 15 smještajnih jedinica za takve svrhe, no trenutačno nema korisnika koji koriste takvu uslugu.

U slučaju potrebe za smještajem u kriznim situacijama lokalne vlasti i nadležne institucije obično koriste sportske dvorane, školske objekte ili druge javne prostore kao privremena rješenja. Također, surađuju s humanitarnim organizacijama poput Crvenog križa kako bi osigurali osnovne potrebe za pogođene građane.

RIZICI POVEZANI SA SIROMAŠTVOM

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku (DZS) stopa rizika od siromaštva u Hrvatskoj za 2023. godinu iznosila je 19,3%. Iako DZS ne objavljuje detaljne podatke o stopi rizika od siromaštva na razini pojedinih županija, dostupne su procjene za šire regije.

Varaždinska županija pripada regiji Sjeverna Hrvatska za koju je stopa rizika od siromaštva u 2023. godini iznosila 17,7%. Na temelju dostupnih podataka i obrađenih obrazaca procjenjuje se da je u Varaždinskoj županiji 1847 građana u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji.

Ova procjena naglašava potrebu za sustavnim praćenjem siromaštva i razvijanjem socijalnih politika koje će omogućiti učinkovitu podršku građanima u najtežim socijalnim i ekonomskim uvjetima.

GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI

Druge inovativne i projektne financirane usluge iz sustava socijalne skrbi i drugih sustava (zdravstvo, pravosuđe i zapošljavanje)

Procjene pokazuju značajnu potrebu za dodatnim uslugama podrške građanima u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji u Varaždinskoj županiji. Trenutačni kapaciteti nisu dostatni za zadovoljenje stvarnih potreba što naglašava nužnost proširenja postojećih programa i razvoja novih oblika podrške.

Podrška u zapošljavanju potrebna je za 924 građana, dok trenutačno ovu uslugu koristi 8 korisnika.

Besplatna pravna pomoć procijenjena je kao potrebna za 554 građana, no trenutačno nema korisnika ove usluge.

Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala potrebna je za 185 građana, dok je broj korisnika koji trenutačno koriste ovu uslugu 251 što ukazuje na dobru dostupnost ove usluge.

Primjer dobre prakse

Gradsko društvo Crvenog križa Varaždin (GDCK Varaždin) kontinuirano unapređuje svoju posudionicu ortopedskih pomagala kako bi odgovorilo na potrebe građana. Posudionica nudi širok raspon opreme uključujući medicinske krevete, invalidska kolica, hodalice, toaletne stolice, štake. Ova oprema dostupna je svim stanovnicima područja djelovanja GDCK Varaždin i posuđuje se prema potrebi što predstavlja značajan doprinos lokalnoj zajednici.

Razvoj dodatnih programa podrške i unapređenje postojećih usluga ključni su za pružanje sveobuhvatne pomoći građanima u najugroženijim skupinama.

SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Trenutačno ovu uslugu koristi 64 korisnika, no postoji potreba za dodatnih 418 korisnika. U Varaždinskoj županiji evidentirana su 482 korisnika zajamčene minimalne naknade (ZMN) koji su u riziku od socijalne isključenosti. S obzirom na važnost usluge socijalnog mentorstva u procesu ponovnog uključivanja ovih osoba u društvo, procjenjuje se da bi svi radno sposobni nezaposleni korisnici ZMN-a trebali imati pristup ovoj usluzi.

Prepoznato je da trenutačni obuhvat usluge socijalnog mentorstva u Varaždinskoj županiji ne odgovara na potrebe svih 482 korisnika zajamčene minimalne naknade. Usluga je posebno značajna za osobe koje su izašle iz ustanova, penalnog sustava te za one koje su suočene s rizikom socijalne isključenosti. Stoga se preporučuje daljnji razvoj i širenje usluge u skladu s utvrđenim potrebama.

GRAĐANI U PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi za građane u prehrambenoj deprivaciji

Procjenjuje se da u Varaždinskoj županiji 3244 korisnika živi u prehrambenoj deprivaciji, dok trenutačne usluge poput socijalnih samoposluga i pučkih kuhinja ne zadovoljavaju sve potrebe. Za socijalne samoposluge i distribuciju namirnica procijenjena potreba iznosi 1622 korisnika, dok uslugu koristi 611 korisnika što ostavlja razliku od 1011 korisnika. Preporučuje se širenje mreže socijalnih

samoposluga u ruralnim područjima i uvođenje mobilnih dostava za starije i nemoćne korisnike.

Pučke kuhinje i dostava gotovih obroka potrebni su za 1622 korisnika, dok uslugu koristi 222 korisnika, uz razliku od 1400 korisnika. Preporučuje se povećanje kapaciteta postojećih kuhinja, otvaranje novih te organizacija dostave obroka za korisnike u udaljenim područjima. Proširenjem ovih usluga omogućilo bi se bolje zadovoljavanje potreba korisnika suočenih s prehrambenom nesigurnošću te smanjila njihova socijalna isključenost.

GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Procjenjuje se da je u Varaždinskoj županiji 79 korisnika u riziku od beskućništva. Od toga je za 60% (oko 47 korisnika) potrebno osigurati smještaj ili organizirano stanovanje. Smještaj obuhvaća prenoćišta, prihvatilišta, domove socijalne skrbi, organizirano stanovanje te smještaj kod fizičkih ili udomiteljskih obitelji. Trenutačno smještaj koristi 31 korisnik, svi u prenoćištu, što znači da je potrebno osigurati dodatni smještaj za 16 korisnika.

Za 60% korisnika u riziku od beskućništva potrebno je osigurati i uslugu boravka. Trenutačno je koristi 19 korisnika, no procjenjuje se da će uslugu trebati 16 korisnika što predstavlja višak od tri korisnika u odnosu na procjene.

Ovi podaci ukazuju na potrebu prilagodbe kapaciteta smještajnih i boravišnih socijalnih usluga kako bi se osigurala adekvatna podrška korisnicima u riziku od beskućništva.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

Dnevni centar za podršku i informiranje

Procjenjuje se da bi uslugu dnevnog centra trebalo osigurati za 200% korisnika u riziku od beskućništva, odnosno za 158 korisnika. Trenutačno nitko ne koristi ovu uslugu što ukazuje na potpuni nedostatak podrške za sve procijenjene korisnike. Dnevni centri igraju ključnu ulogu u pružanju informacija, savjetovanja, psihosocijalne podrške te edukacije i osnaživanja korisnika radi njihove integracije u društvo i tržište rada. Preporučuje se uspostava ovakvih centara kao dio šire podrške korisnicima.

Stambeno zbrinjavanje

Za 30% korisnika u riziku od beskućništva potrebno je osigurati stambeno zbrinjavanje što uključuje 24 korisnika. Trenutačno nitko ne koristi ovu uslugu što ukazuje na potpuni nedostatak kapaciteta. Preporučuje se razvoj programa stambenog zbrinjavanja koji uključuju socijalne stanove, subvencionirano stanovanje

ili modele poput "Housing First" s ciljem pružanja stabilnog stanovanja kao temelja za daljnju podršku korisnicima.

RIZICI U PODRUČJU MENTALNOG ZDRAVLJA GRAĐANI S RIZICIMA MENTALNOG ZDRAVLJA

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi- usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor

Rizici u području mentalnog zdravlja

Procjenjuje se da 11.799 građana Varaždinske županije u dobi od 20. do 64. godine ima povećan rizik od problema s mentalnim zdravljem, no trenutačno nema dostupnih usluga koje bi odgovorile na njihove potrebe.

Univerzalna prevencija

Ova usluga mogla bi obuhvatiti svih 11.799 građana pružajući edukaciju, promociju zdravih stilova života i destigmatizaciju problema mentalnog zdravlja. Trenutačno nema korisnika ove usluge.

Selektivna prevencija

Procijenjeno je da bi uslugu selektivne prevencije moglo koristiti 4720 građana s naglaskom na ranjive skupine poput mladih, nezaposlenih i osoba s kroničnim bolestima. Trenutačno ova usluga nije dostupna.

Indicirana prevencija

Za 1180 građana s visokim rizikom od ozbiljnih mentalnih poremećaja preporučuje se razvoj individualiziranih intervencija kroz suradnju socijalnih i zdravstvenih službi. Trenutačno nema korisnika ove usluge.

Podaci ukazuju na potrebu za uspostavom univerzalne, selektivne i indicirane prevencije s naglaskom na suradnji socijalnog i zdravstvenog sektora radi osiguravanja podrške građanima s rizicima mentalnog zdravlja.

GRAĐANI SA ZNAČAJNIJIM TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi- usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor

Procjenjuje se da 719 građana Varaždinske županije u dobi od 20. do 64. godine ima značajnije teškoće mentalnog zdravlja, no trenutačno ne postoje usluge koje bi odgovorile na njihove potrebe.

Socijalno uključivanje

Procjenjuje se da 60% ove skupine (431 osoba) treba programe socijalnog uključivanja u zajednicu. Trenutačno nema korisnika ove vrste usluga. Preporučuje se razvoj programa koji uključuju integraciju u društvo, razvoj socijalnih vještina i uključenost kroz strukturirane aktivnosti.

Kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti

Za 20% građana (144 osobe) potrebne su aktivnosti za kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Trenutačno nema korisnika, a ovakve aktivnosti imaju potencijal poboljšati mentalno zdravlje i poticati društvenu integraciju.

Grupna podrška i vršnjačka potpora

Grupna podrška i vršnjačka potpora potrebne su za 20% građana (144 osobe). Trenutačno nema korisnika što ukazuje na potrebu za stvaranjem prostora za dijeljenje iskustava i međusobnu podršku.

Podrška za članove obitelji

Za 20% članova obitelji (144 osobe) preporučuje se organiziranje grupa podrške. Ove grupe mogle bi olakšati komunikaciju, razumijevanje i pružanje adekvatne podrške unutar obitelji.

Krizne intervencije i prva psihološka pomoć

Za 15% građana (108 osoba) potrebne su krizne intervencije i prva psihološka pomoć u trenucima akutnih kriza. Trenutačno nema korisnika ovih usluga što dodatno ističe potrebu za njihovim uvođenjem.

Podaci ukazuju na značajan deficit u uslugama za građane sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja u Varaždinskoj županiji. Preporučuje se razvoj programa socijalnog uključivanja, organizacija kreativnih i rekreativnih aktivnosti, pružanje grupne podrške, kriznih intervencija i podrške članovima obitelji.

GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKI

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi- usluge koje se ostvaruju kroz zdravstveni sektor

Rizik od patološkog kockanja

Procjenjuje se da 384 građana ima rizik od patološkog kockanja. Trenutačno terapijsku podršku koristi 8 osoba, a dodatnih 376 građana trebalo bi uključiti u programe podrške.

Ovisnosti o psihoaktivnim tvarima

Za 393 građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima potrebna je podrška. Trenutačno je 148 korisnika uključeno u programe smanjenja štete, no dodatnih 245 osoba ostaje bez potrebnih usluga. U terapijske grupe za ovisnike o drogi trenutačno nije uključen nijedan korisnik, iako potreba obuhvaća 275 osoba.

Ovisnost o alkoholu

Evidentirano je 322 građana kojima je potrebna podrška zbog poremećaja uzrokovanih konzumacijom alkohola. Trenutačno je 105 korisnika uključeno u terapijske grupe, dok je za 217 građana potrebno osigurati dodatnu pomoć.

Analiza i trendovi ovisnosti

- **Ovisnost o drogama:** Tijekom 2023. godine liječene su 174 osobe zbog ovisnosti o drogama od čega 152 zbog opioda. Od posljedica ovisnosti umrlo je 12 osoba što je porast u odnosu na 8 smrtnih slučajeva u 2022. Varaždinska županija ima najveći broj liječenih ovisnika u regiji.
- **Ovisnost o alkoholu:** Procjenjuje se da Hrvatska ima 200.000-240.000 alkoholičara. U Varaždinskoj županiji ambulantni tretman pruža Zavod za javno zdravstvo u suradnji s Udrugom „Hrabrost“ koja organizira terapijske grupe za pacijente i njihove obitelji.
- **Ovisnost o duhanu:** Gotovo trećina odraslih u Hrvatskoj puši, a godišnje umire 9000 osoba zbog povezanih bolesti. ZZJZ Varaždinske županije provodi program „Škola NEpušenja“ pružajući pomoć u prestanku pušenja kroz radionice i podršku.
- **Ovisnost o kockanju:** Procjenjuje se da 50.000-100.000 osoba u Hrvatskoj pati od ovisnosti o kockanju. ZZJZ Varaždinske županije organizira grupe podrške za održavanje apstinencije i psihosocijalnu stabilnost.

Podaci ukazuju na značajan nedostatak u dostupnosti usluga za građane suočene s ovisnostima. Preporučuje se povećanje dostupnosti terapijskih grupa, programa smanjenja štete i podrške za održavanje apstinencije. Naglasak je na daljnjem razvoju inovativnih programa i suradnji socijalnog i zdravstvenog sektora kako bi se odgovorilo na potrebe ove ranjive skupine.

ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM I OVISNICI

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

U Varaždinskoj županiji živi 617 odraslih osoba pod skrbništvom uključujući osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnike. Dostupni podaci ukazuju na značajne manjkavosti u pružanju socijalnih usluga predviđenih Zakonom o socijalnoj skrbi što ističe potrebu za poboljšanjem podrške ovoj ranjivoj skupini.

Pandemija COVID-19 pridonijela je globalnom porastu depresije (27,6%) i anksioznosti (25,6%), a slični trendovi primijećeni su i u Varaždinskoj županiji. Ambulanta za mentalno zdravlje bilježi povećanje broja pacijenata s problemima mentalnog zdravlja sa 645 u 2019. na 997 u 2023. Istovremeno, broj liječenih zbog ovisnosti smanjio se s 222 na 169.

Ovi podaci naglašavaju potrebu za razvojem preventivnih i terapijskih programa s posebnim naglaskom na mentalno zdravlje i sprječavanje ovisnosti. Povećanje suradnje između zdravstvenih ustanova i lokalnih zajednica može osigurati bolju podršku osobama pod skrbništvom i ostalim ranjivim skupinama.

Usluga smještaja i organiziranog stanovanja

Procjenjuje se da je za 30% odraslih osoba pod skrbništvom potrebno osigurati uslugu smještaja (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organiziranog stanovanja. Očekivani broj korisnika iznosi 185, dok trenutačno uslugu koristi 459 korisnika: organizirano stanovanje 68 korisnika, dom socijalne skrbi 381 korisnik, udruga/vjerske zajednica 5, kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 5 korisnika.

Usluga boravka

Za 20% odraslih osoba pod skrbništvom potrebno je osigurati uslugu boravka pri čemu je očekivani broj korisnika 123. Trenutačno ovu uslugu koristi 12 korisnika. Ovaj manjak upućuje na nedostatak razvijenih programa dnevnog boravka koji bi mogli pridonijeti socijalnoj uključenosti i rehabilitaciji korisnika.

Usluge socijalnog mentorstva i psihosocijalne podrške

Procjenjuje se da je za 15% odraslih osoba pod skrbništvom potrebna usluga socijalnog mentorstva, psihosocijalne podrške ili vođenja slučaja (case management) iz zdravstvenog sustava. Očekivani broj korisnika je 93, a uslugu trenutačno koristi 12 korisnika.

RIZICI POVEZANI S INVALIDITETOM**OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 - 65 GODINA (BEZ KORISNIKA S MENTALNIM OŠTEĆENJIMA)****Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi**

U Varaždinskoj županiji živi 6240 osoba s invaliditetom evidentiranih u sustavu socijalne skrbi u dobi od 18 do 65 godina (bez korisnika s mentalnim oštećenjima). Analiza podataka ukazuje na značajne manjkavosti u pružanju ključnih socijalnih usluga koje su predviđene zakonom o socijalnoj skrbi, a koje bi trebale osigurati kvalitetniju podršku i integraciju osoba s invaliditetom.

Smještaj i organizirano stanovanje

Smještaj i organizirano stanovanje ključni su za one koji se nalaze u kriznim situacijama ili trebaju dugoročne rehabilitacijske programe. Procjenjuje se da je usluga smještaja ili organiziranog stanovanja potrebna za 6% osoba s invaliditetom, odnosno za 374 osobe. Trenutačno ovu uslugu koriste 323 osobe: organizirano stanovanje 53 korisnika, dom socijalne skrbi 208 korisnika, udruga/vjerska zajednica 25 korisnika, kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 37 korisnika.

Usluga boravka

Boravak omogućuje socijalnu uključenost, strukturirane dnevne aktivnosti i rehabilitaciju čime se značajno poboljšava kvaliteta života korisnika. Očekuje se da bi 8% osoba s invaliditetom, odnosno 499 korisnika, trebalo koristiti uslugu boravka. Trenutačno ovu uslugu koristi 47 korisnika.

Pomoć u kući

Usluga pomoći u kući potrebna je za 8% osoba s invaliditetom što iznosi 499 očekivanih korisnika. Trenutačno ovu uslugu koristi 133 korisnika. Pomoć u kući ključna je za održavanje neovisnosti osoba s invaliditetom u vlastitom domu i osiguravanje osnovnih životnih potreba.

Psihosocijalna podrška i terapijske usluge

Psihosocijalna podrška i druge terapijske usluge poput radne terapije, terapijskog jahanja ili terapija potpomognutih životinjama potrebne su za 40% osoba s invaliditetom što iznosi 2496 očekivanih korisnika. Trenutačno psihosocijalnu podršku koristi 333 korisnika, dok usluge socijalnog mentorstva i druge terapijske ili rehabilitacijske usluge nemaju niti jednog korisnika. To predstavlja manjak od čak 2163 korisnika što ukazuje na ozbiljan nedostatak dostupnih terapijskih usluga.

OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 - 65 GODINA (BEZ KORISNIKA S MENTALNIM OŠTEĆENJIMA)

Druge inovativne i projektne financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

U Varaždinskoj županiji značajan broj osoba s invaliditetom evidentiranih u sustavu socijalne skrbi nema pristup ključnim inovativnim i projektno financiranim uslugama koje bi im omogućile bolju kvalitetu života i veću socijalnu uključenost. Prema dostupnim podacima postoje značajne razlike između potreba i trenutačno dostupnih usluga.

Specijalizirani prijevoz i pratnja

Procjenjuje se da bi 50% osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi trebalo koristiti uslugu specijaliziranog prijevoza i pratnje. Očekivani broj korisnika iznosi 3120, a ovu uslugu trenutačno koristi 96 korisnika, što znači da 3024 korisnika ostaje bez podrške. Ova usluga ključna je za osiguravanje mobilnosti i socijalne integracije osoba s invaliditetom, osobito u ruralnim područjima i za pristup zdravstvenim i socijalnim uslugama.

Dojavni sustav u krizama

Također, za 50% osoba s invaliditetom potrebno je osigurati uslugu dojavnog sustava u krizama koja bi omogućila brzo reagiranje u hitnim situacijama. Očekivani broj korisnika je 3120, dok je trenutačno 9 korisnika. Uvođenje dojavnog sustava bilo bi ključno za sigurnost i samostalnost osoba s invaliditetom, posebno onih koji žive sami.

Cjelodnevna skrb i njega u kući

Procjenjuje se da 3% osoba s invaliditetom, odnosno 187 osoba, treba uslugu cjelodnevne skrbi i njega u kući. Trenutačno nitko ne koristi ovu uslugu što ukazuje na nedostatak podrške za osobe koje zbog težine invaliditeta trebaju stalnu njegu u vlastitom domu.

Privremeni njegovatelj u obitelji

Za 10% osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi, što čini 624 osobe, potrebna je usluga privremenog njegovatelja u obitelji. Međutim, niti jedna osoba trenutačno ne koristi ovu vrstu usluge. Ova usluga bila bi od velike važnosti za odmor obitelji i njegovatelja te bi osigurala privremenu podršku u situacijama kada obitelji nisu u mogućnosti pružiti skrb.

OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 - 65 GODINA (BEZ KORISNIKA S MENTALNIM OŠTEĆENJIMA)

Usluga osobne asistencije

Usluga osobne asistencije ključna je za omogućavanje većeg stupnja neovisnosti osobama s invaliditetom. Asistencija pomaže korisnicima u svakodnevnim aktivnostima kao što su osobna higijena, kretanje, prehrana i komunikacija te im omogućuje veću uključenost u društvene aktivnosti, obrazovanje i tržište rada.

Procjenjuje se da bi 2,5% svih osoba Varaždinske županije s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi trebalo imati pristup usluzi osobne asistencije. Očekivani broj korisnika ove socijalne usluge iznosi 359, a uslugu trenutačno koristi 346 osoba: osobnog asistenta koristi 145 korisnika, komunikacijskog posrednika koristi 122 korisnika, videćeg pratitelja koristi 79 korisnika.

OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 – 65 GODINA (BEZ KORISNIKA S MENTALNIM OŠTEĆENJIMA)

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja

Procjenjuje se da bi uslugu pomoći i podrške u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju trebalo osigurati za 10% osoba s invaliditetom evidentiranih u sustavu socijalne skrbi što u Varaždinskoj županiji iznosi 624 osobe. Trenutačno niti jedna osoba ne koristi ovu vrstu podrške što ukazuje na ozbiljan manjak u pružanju ključnih usluga za profesionalnu integraciju osoba s invaliditetom.

NEZAPOSLENE OSOBE S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA U RADNO AKTIVNOJ DOBI

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja

Procjenjuje se da broj nezaposlenih osoba s intelektualnim teškoćama u Varaždinskoj županiji u radno aktivnoj dobi iznosi 86 osoba. Usluga radnog asistenta procijenjena je kao potrebna za 30% tih osoba, odnosno za 26 korisnika. Međutim, trenutačno nitko ne koristi ovu uslugu što ukazuje na značajan manjak podrške za ovu skupinu u njihovom uključivanju u radnu sredinu.

EDUKACIJE ZA PRUŽATELJE USLUGA

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja

U Varaždinskoj županiji potrebno je uvesti uslugu tečajeva znakovnog jezika te bi na godišnjoj razini trebalo biti uključeno barem 10 novih stručnjaka.

Tablica 3: Procjena potreba za socijalnim uslugama za građane u riziku u dobi 20. – 64. godine

BROJ GRAĐANA U DOBI 20. – 64. GODINE U RIZIKU U ŽUPANIJI	% GRAĐANA U DOBI 20. – 64. GODINE U POTREBI ZA SOCIJALNOM USLUGOM	Broj građana u dobi 20. – 64. godine u županiji u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj građana u dobi 20. – 64. godine u županiji koji koriste navedenu uslugu	Razlika između broja građana u potrebi te broja građana koji sada koriste uslugu

	RIZICI POVEZANI S OBITELJSKIM ODNOSIMA I RODITELJSTVOM			
OPĆA PREVENCIJA	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	0,7 % građana u dobi 20. – 64. godine za sljedeće dvije usluge: Podrška i pomoć tijekom tranzicije u roditeljstvo (individualni, grupni i psihoedukativni programi) Grupe podrške roditeljima s malom djecom (škola za roditelje i drugo)	672	0	672
SAVJETOVANJE I PODRŠKA OBITELJIMA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Savjetovanje za odrasle osobe do 64. godine 1,85 % građana 20. – 64. godine	1775	0	1775
	Psihosocijalno savjetovanje za odrasle osobe do 64.godine (individualno, grupno ili obiteljsko) 2,34 % građana 20. – 64. godine	2245	64	2181
	Psihosocijalna podrška obiteljima zbog obiteljskih i drugih rizika (bolest, siromaštvo, ovisnosti, invaliditet i drugo) 1,53 % građana 20. – 64. godine	1468	2	1466
	Psihosocijalni tretman radi prevencije nasilničkog ponašanja 0,3 % populacije u dobi 20. – 64. godine	288	26	262
NASILJE U OBITELJI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj 20 % trenutačnog broja žrtava nasilja	35	32	3

	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	SOS telefon za žrtve nasilja 300 % trenutačnog broja žrtava nasilja	519	0	519
	Besplatna primarna/sekundarna pravna pomoć 150 % trenutačnog broja žrtava nasilja	260	0	260
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju 50 % trenutačnog broja žrtava nasilja	87	0	87
KRIZNI DOGAĐAJI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj ili organizirano stanovanje za majke s djecom 1 smještajni kapacitet na 10 000 stanovnika	15	20	5
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Privremeno stambeno zbrinjavanje obitelji pogođenih krizama i katastrofama 1 stambena jedinica na 10 000 stanovnika	15	0	15
RIZICI POVEZANI SA SIROMAŠTVOM				
GRAĐANI U TEŠKOJ MATERIJALNOJ I SOCIJALNOJ DEPRIVACIJI	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI I DRUGIH SUSTAVA (ZDRAVSTVO, PRAVOSUĐE I ZAPOSŁJAVANJE)			
	Podrška u zapošljavanju 50 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	924	8	916
	Besplatna pravna pomoć 30 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	554	0	554

	Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala 10 % građana u teškoj materijalnoj deprivaciji	185	251	66
SOCIJALNO ISKLJUČENI KORISNICI ZAJAMČENE MINIMALNE NAKNADE	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Socijalno mentorstvo za odrasle primatelje ZMN-a, osobe koje izlaze iz ustanova ili penalnog sustava ili druge osobe u riziku od socijalne isključenosti 100 % radno sposobnih nezaposlenih primatelja ZMN-a	482	64	418
GRAĐANI U PREHRAMBENOJ DEPRIVACIJI	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica 50 % građana u prehrambenoj deprivaciji	1622	611	1011
	Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoći u kući) 50 % građana u prehrambenoj deprivaciji	1622	222	1400
GRAĐANI U RIZIKU OD BESKUĆNIŠTVA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj ili organizirano stanovanje 60 % građana u riziku od beskućništva	47	Od toga Prenočište 31 Prihvatište U domu socijalne skrbi Organizirano stanovanje	16

			Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji	
	Boravak 20 % građana u riziku od beskućništva	16	19	3
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Dnevni centar za podršku i informiranje 200 % građana u riziku od beskućništva	158	0	158
	Stambeno zbrinjavanje osoba u riziku od beskućništva 30 % građana u riziku od beskućništva	24	0	24
	RIZICI U PODRUČJU MENTALNOG ZDRAVLJA			
GRAĐANI S RIZICIMA MENTALNOG ZDRAVLJA	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR			
	Univerzalna prevencija 100 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	11799	0	11799
	Selektivna prevencija 40 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	4720	0	4720
	Indicirana prevencija 10 % građana s teškoćama mentalnog zdravlja	1180	0	1180
GRAĐANI SA ZNAČAJNIJIM TEŠKOĆAMA MENTALNOG ZDRAVLJA	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR			
	Programi socijalnog uključivanja ovisnika i	431	0	431

	osoba s teškoćama mentalnog zdravlja u zajednici 60 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja			
	Organizirane kreativne, rekreativne i socijalizacijske aktivnosti strukturiranog provođenja slobodnog vremena 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	144	0	144
	Grupe podrške i vršnjačka podrška za osobe s teškoćama mentalnog zdravlja 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	144	0	144
	Grupe podrške za članove obitelji osoba s teškoćama mentalnog zdravlja 20 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	144	0	144
	Krizne intervencije i prva psihološka pomoć 15 % građana sa značajnijim teškoćama mentalnog zdravlja	108	0	108
GRAĐANI SUOČENI S OVISNOSTIMA O ALKOHOLU, DROGAMA I KOCKI	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI USLUGE KOJE SE OSTVARUJU KROZ ZDRAVSTVENI SEKTOR			
Broj građana koji imaju rizik patološkog kockanja	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o kockanju 20 % građana koji imaju rizik patološkog kockanja	384	8	376
Broj građana s duševnim poremećajima i	Programi smanjenja štete za ovisnike (<i>harm reduction</i>)	393	148	245

poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima	100 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima			
	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o drogi 70 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim psihoaktivnim tvarima	275	0	275
Broj građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola	Terapijske grupe/klubovi za ovisnike o alkoholu 70 % građana s duševnim poremećajima i poremećajima ponašanja uzrokovanim uzimanjem alkohola	322	105	217
ODRASLE OSOBE S MENTALNIM OŠTEĆENJEM I OVISNICI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje 30 % odraslih osoba pod skrbništvom	185	Organizirano stanovanje 68 Dom socijalne skrbi 381 Udruga/vjerska zajednica 5 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 5	274
	Boravak 20 % odraslih osoba pod skrbništvom	123	12	111
	Socijalno mentorstvo ili psihosocijalna podrška odrasloj osobi s mentalnim oštećenjem po Zakonu o socijalnoj skrbi ili Vođenje slučaja (case management) iz zdravstvenog sustava 15 % odraslih osoba pod	93	12	81

	skrbništvom			
RIZICI POVEZANI S INVALIDITETOM				
OSOBE S INVALIDITETOM U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI U DOBI 18 - 65 godina (bez korisnika s mentalnim oštećenjem)	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			
	Smještaj (krizni, radi provođenja rehabilitacijskih programa, u drugim slučajevima) ili organizirano stanovanje 6 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi	374	Organizirano stanovanje 53 Dom socijalne skrbi 208 Udruga/vjerska zajednica 25 Kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 37	51
	Boravak 8 % osoba s invaliditetom u sustavu socijalne skrbi	499	47	452
	Pomoć u kući 8 % osoba s invaliditetom u dobi 18 - 65 godina u sustavu socijalne skrbi	499	Koliko je ukupno korisnika pomoći u kući 85 Koliko korisnika ima organiziranje prehrane u sklopu usluge 48	414

	<p>Psihosocijalna podrška odrasloj osobi s invaliditetom ili socijalno mentorstvo po Zakonu o socijalnoj skrbi ili druge terapijske i rehabilitacijske usluge koje se pružaju projektno kroz sustav socijalne skrbi ili u sektoru zdravstva (primjerice terapijsko jahanje, terapije potpomognute životinjama, radna terapija, druge terapijske usluge)</p> <p>40 % osoba s invaliditetom u dobi 18-65 godina u sustavu socijalne skrbi</p>	2496	<p>Broj korisnika psihosocijalne podrške osoba s invaliditetom 333</p> <p>Broj korisnika usluge socijalnog mentorstva</p> <p>Druge terapijske/rehabilitacijske usluge</p>	2163
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	<p>Specijalizirani prijevoz i pratnja</p> <p>50 % osoba s invaliditetom u dobi 18 - 65 godina u sustavu socijalne skrbi</p>	3120	96	3024
	<p>Dojavni sustavi u krizama</p> <p>50 % osoba s invaliditetom u dobi 18 - 65 godina u sustavu socijalne skrbi</p>	3120	9	3111
	<p>Cjelodnevna skrb i njega u kući</p> <p>3 % osoba s invaliditetom u dobi 18 - 65 godina u sustavu socijalne skrbi</p>	187	0	187
	<p>Privremeni njegovatelj u obitelji</p> <p>10 % osoba s invaliditetom u dobi 18 - 65 godina u sustavu socijalne skrbi</p>	624	0	624
	USLUGA OSOBNE ASISTENCIJE			
	USLUGA OSOBNE	359	Broj korisnika	13

	ASISTENCIJE 2,5 % svih osoba s invaliditetom prema podacima ŽZZJ-a		koji ima uslugu: Osobnog asistenta 145 Komunikacijskog posrednika 122 Videćeg pratitelja 79	
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOSŁJAVANJA			
	Pomoć i podrška u stjecanju kvalifikacija i zapošljavanju 10 % osoba s invaliditetom u dobi od 18 do 65 godina u sustavu socijalne skrbi	624	0	624
NEZAPOSLENE OSOBE S INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA U RADNO AKTIVNOJ DOBI	Radni asistent OSI 30 % osoba s intelektualnim teškoćama u radno aktivnoj dobi u sustavu socijalne skrbi	26	0	26
EDUKACIJE ZA PRUŽATELJE USLUGA	Tečajevi znakovnog jezika Godišnje uključivanje barem 10 novih stručnjaka	0		

3.1.3. Procjena dostupnosti socijalnih usluga za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine

PRIPADNICI ROMSKE NACIONALNE MANJINE

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora obrazovanja

Prema podacima Popisa stanovništva 2021. godine u Varaždinskoj županiji živi 1101 osoba koja se izjašnjava kao pripadnik romske nacionalne manjine. Za ovu zajednicu predviđene su dvije ključne usluge za prevladavanje komunikacijskih barijera:

1. romski pomagač u pripremi za školu, predškolu i nastavu

2. prevoditelj romskog jezika.

Procjenjuje se da bi ove usluge koristilo 10% pripadnika romske nacionalne manjine, odnosno 110 osoba. Trenutačno niti jedna osoba ne koristi ove usluge što ukazuje na potrebu za njihovim uvođenjem i osiguravanjem dostupnosti.

IZBJEGLICE I OSOBE POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili sektora rada i zapošljavanja

Nakon početka sukoba u Ukrajini Varaždinska županija prihvatila je 661 osobu iz Ukrajine pri čemu su im pružene osnovne socijalne usluge.

Koordinator integracije

Usluga koordinatora integracije predviđena je za 50% izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom, odnosno za 331 osobu. Trenutačno nema korisnika ove usluge što ukazuje na potrebu za njenim uspostavljanjem.

Usluge za prevladavanje jezičnih barijera

Predviđeno je da usluge prevođenja i tečajevi jezika budu dostupni 661 korisniku. Do sada je 25 korisnika koristilo usluge prevođenja, a 25 sudjelovalo u tečajevima hrvatskog jezika.

Podrška interkulturalnih medijatora

Ova usluga predviđena je za 30% korisnika, odnosno 198 osoba. Trenutačno nema korisnika što ukazuje na potrebu za boljom promocijom, prilagodbom i dostupnošću usluge. Također je potrebno osigurati edukaciju i superviziju interkulturalnih medijatora, iako nije poznat trenutačni broj dostupnih medijatora.

Druge usluge

- **Besplatna pravna pomoć:** Usluga je planirana za 300 korisnika, no trenutačno se ne pruža.
- **Kulturalno osjetljivo udomiteljstvo:** Županija ima 22 udomitelja s dostatnim kapacitetima za ovu uslugu što premašuje očekivani broj korisnika.

Podaci ukazuju na potrebu za uspostavom i boljom promocijom usluga poput koordinatora integracije, podrške interkulturalnih medijatora te prevladavanja jezičnih barijera. Uvođenje programa besplatne pravne pomoći moglo bi značajno unaprijediti podršku izbjeglicama, dok postojeći kapaciteti za kulturalno osjetljivo udomiteljstvo mogu biti osnova za razvoj dodatnih programa podrške.

Tablica 4: Procjena potreba za socijalnim uslugama za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine

BROJ IZBJEGLICA I PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U ŽUPANIJI	% IZBJEGLICA I PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA	Broj izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine koji koriste navedenu uslugu	Razlika između broja izbjeglica i pripadnika romske nacionalne manjine u potrebi te broja građana koji sada koriste uslugu
DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA OBRAZOVANJA				
BROJ PRIPADNIKA ROMSKE NACIONALNE MANJINE U ŽUPANIJI	Usluge za prevladavanje komunikacijskih barijera: Romski pomagač u pripremi za školu, predškolu i nastavu Prevoditelj romskog jezika 10 % romske populacije	110	Broj korisnika romskog pomagača Broj korisnika prevoditelja romskog jezika	110
IZBJEGLICE I OSOBE POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI SEKTORA RADA I ZAPOSŁJAVANJA			
	Koordinator integracije 50 % izbjeglica i osoba	331	0	331

	pod međunarodnom zaštitom			
	Usluge za prevladavanje jezičnih barijera 100 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom	661	Prevođenje i tumačenje 25 Tečajevi hrvatskog jezika 25	611
	Podrška interkulturnih medijatora 30 % izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom	198	Broj korisnika 0 Broj interkulturnih medijatora 0	198
	Edukacija i supervizija interkulturnih medijatora 100 % interkulturnih medijatora	0	0	0
DRUGE USLUGE	Besplatna pravna pomoć Županija razvija kapacitete na način da na 50 000 stanovnika ima kapacitet za: 100 korisnika besplatne pravne pomoći	300	0	300
	Udomiteljstvo u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim i vjerskim podrijetlom djeteta Dvije udomiteljske obitelji s kapacitetom za kulturalno osjetljivo udomiteljstvo	2	22	20

3.1.4. Dostupnost socijalnih usluga za osobe starije životne dobi

STARIJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

U Varaždinskoj županiji žive 2122 starije osobe sniženih funkcionalnih sposobnosti za koje su predviđene određene socijalne usluge temeljem Zakona o socijalnoj skrbi. Usluga pomoći u kući, koja uključuje organiziranje prehrane, predviđena je za 615 osoba, ali je trenutačno koristi 73 korisnika što ukazuje na veliku potrebu.

Uslugu pomoći u kući bez organiziranja prehrane, koja je također predviđena za 615 osoba, koristi 325 korisnika.

Istovremeno, usluge smještaja ili organiziranog stanovanja pokazuju značajan porast broja korisnika u odnosu na očekivanja. Predviđeni broj korisnika iznosi 785, a uslugu smještaja koristi 1438 korisnika: smještaj u domu 1289 korisnika; smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 149 korisnika. Varaždinska županija ima jako dobru mrežu socijalnih usluga za starije osobe, ali su i dalje zbog sociodemografskih potreba liste čekanja za domove velike te je potreba sve veća.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

U Varaždinskoj županiji usluga organiziranog prijevoza i pratnje predviđena je za 615 starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti, a trenutačno je koristi 181 korisnik. Alarmni dojavni sustav, poput SOS narukvica predviđen je za 870 osoba, no trenutačno ga nitko ne koristi što predstavlja ozbiljan manjak u implementaciji ove usluge. Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku predviđeno je za 170 osoba, no koristi ga 548 korisnika što ukazuje na veću potražnju od procijenjene.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi, druge usluge iz sektora zdravstva

Usluga njege u kući predviđena je za 29% ukupnog broja starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti. Očekivani broj korisnika usluge iznosi 615. Broj korisnika koji trenutačno koriste uslugu je 48.

STARIJE OSOBE NARUŠENA MENTALNOG ZDRAVLJA

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

U Varaždinskoj županiji živi 19.263 starijih osoba narušenog mentalnog zdravlja. Razlika između očekivanog broja korisnika usluge boravka (5779) i trenutačnog broja korisnika (79) iznosi 5700 osoba što ukazuje na značajnu neusklađenost između predviđenih potreba i trenutačne dostupnosti usluge. Kod usluge savjetovanja ili psihosocijalne podrške razlika između očekivanih 3853 korisnika i trenutačnih 318 korisnika (savjetovanje: 9 korisnika, psihosocijalno savjetovanje: 46 korisnika; psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi: 263 korisnika) iznosi 3770 osoba što dodatno potvrđuje ozbiljan nedostatak pristupa ovim ključnim uslugama za starije osobe s narušenim mentalnim zdravljem.

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi ili kroz sektor civilnog društva

U Varaždinskoj županiji usluga kluba ili centra za druženje starijih osoba, predviđena za 50% osoba s teškoćama mentalnog zdravlja koje su motivirane za sudjelovanje, ima očekivani broj od 9632 korisnika. Trenutačno, međutim, nitko ne koristi ovu

uslugu. Ovi podaci pokazuju potrebu za dodatno jačanje i osnaživanje pružatelja socijalnih usluga kako bi se ova usluga implementirala.

STARIJE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE

Druge usluge iz sektora zdravstva

U Varaždinskoj županiji živi 670 starijih osoba oboljelih od demencije. Kontinuirana njega u kući predviđena je za 30% oboljelih, odnosno za 201 osobu. Trenutačno niti jedna osoba ne koristi ovu uslugu.

Preporučuje se uspostava usluge kontinuirane njege u kući za osobe oboljele od demencije kako bi se osigurala primjerena podrška ovoj skupini i njihovim obiteljima te unaprijedila kvaliteta skrbi.

STARIJE OSOBE KOJE IMAJU NJGOVATELJE KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA

Socijalne usluge predviđene Zakonom o socijalnoj skrbi

Procjenjuje se da u Varaždinskoj županiji žive 424 osobe koje imaju negovatelje kojima je potrebna podrška. Usluga savjetovanja obitelji, psihosocijalnog savjetovanja i psihosocijalne podrške predviđena je za 100% korisnika, odnosno za njih 424. Trenutačno uslugu koriste 3 korisnika.

Preporučuje se razvoj i provedba usluge kako bi se osigurala potrebna podrška negovateljima, čime bi se unaprijedila njihova kvaliteta života i olakšala skrb za starije osobe.

STARIJE OSOBE KOJE IMAJU NJGOVATELJE KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi

U Varaždinskoj županiji usluga privremenog ili povremenog smještaja radi predaha od skrbi predviđena je za 30% starijih osoba s negovateljima, što iznosi 127 korisnika. Trenutačno ovu uslugu ne koristi niti jedna osoba.

Usluga privremene njege u kući radi predaha od skrbi predviđena je za isti postotak korisnika, odnosno za 297 osoba, no niti jedna osoba ne koristi ovu uslugu.

Ovi podaci ukazuju na potpunu odsutnost predviđenih usluga koje su ključne za podršku negovateljima i njihovo rasterećenje. Preporučuje se uspostava i prilagodba ovih usluga kako bi se odgovorilo na potrebe negovatelja i unaprijedila kvaliteta skrbi za starije osobe.

TERMINALNO BOLESNE OSOBE

Druge inovativne i projektno financirane usluge iz sustava socijalne skrbi, druge usluge

Od formalnog uspostavljanja palijativne skrbi 2016. godine u Varaždinskoj županiji pomoć je pružena za oko 4500 korisnika i njihovih obitelji, dok se godišnje prosječno skrbi za 450 korisnika. Na dan 31. kolovoza 2023. u Županijski registar palijativne skrbi bilo je upisano 455 korisnika koji su primali skrb kod kuće, uz 10-15 hospitaliziranih. Procjenjuje se da godišnje palijativnu skrb treba 940 korisnika što ukazuje na rastuće potrebe posebno s obzirom na starenje stanovništva.

Ključni izazovi

Brza linija za ostvarivanje prava: Potrebno je omogućiti korisnicima prioritarno ostvarivanje socijalnih prava kako bi se izbjegla kašnjenja uzrokovana administrativnim procedurama.

- **Koordinacija usluga:** Svaka služba treba imati zaduženu osobu za kontakt radi brze organizacije usluga poput psihosocijalne podrške, pomoći u kući, posudionice pomagala i specifičnih usluga za djecu.
- **Financiranje:** Trebalo bi ispitati različite izvore financiranja kako bi se osigurala besplatna palijativna skrb za korisnike i njihove obitelji.
- **Podrška obiteljima:** Palijativna skrb obuhvaća i članove obitelji pružajući im psihološku i praktičnu podršku.

Vizija za budućnost

1. Nacionalni centar palijativne skrbi: Kao središnje mjesto za koordinaciju i razvoj usluga.

2. Proširenje specijaliziranih usluga: Uključujući Nacionalni centar za respiratorne bolesti i proširenje kapaciteta Spinalnog centra u Varaždinskim Toplicama.

3. Lokalni socijalni fond: Preporučuje se uspostava fonda za dodatnu podršku palijativnim korisnicima i njihovim obiteljima.

Palijativna skrb ključna je za očuvanje dostojanstva terminalno oboljelih korisnika, a njezin daljnji razvoj zahtijeva međuresornu suradnju i istraživanje održivih financijskih modela za osiguravanje dostupnosti.

Tablica 5: Procjena potreba za socijalnim uslugama za starije osobe

BROJ STARIJIH OSOBA U RIZIKU U ŽUPANIJI	% STARIJIH OSOBA U RIZIKU U POTREBI ZA SOCIJALNIM USLUGAMA	Broj starijih osoba u riziku u potrebi za socijalnom uslugom (očekivani broj korisnika)	Postojeći broj starijih osoba u riziku koje koriste navedenu uslugu	Razlika između broja starijih osoba u potrebi te broja starijih osoba koje sada koriste uslugu
STARIJE OSOBE SNIŽENIH FUNKCIONALNIH SPOSOBNOSTI	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			

	Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	615	73	542
	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	615	325	290
	Smještaj (krizni ili u drugim okolnostima) ili organizirano stanovanje za starije osobe 37 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	785	Smještaj u domu 1289 Smještaj koji organizira vjerska zajednica/udru ga Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 149 Organizirano stanovanje	653
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			
	Organizirani prijevoz i pratnja za starije i nemoćne osobe 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	615	181	434
	Alarmni dojavni sustav za starije osobe (npr. SOS narukvice) 41 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	870	0	870
	Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku 8 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	170	548	378
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA			
	Njega u kući 29 % starijih osoba sniženih funkcionalnih sposobnosti	615	48	567
STARIJE OSOBE NARUŠENA	SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI			

MENTALNOG ZDRAVLJA				
	Boravak 30 % starijih osoba s teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	5779	94	5685
	Savjetovanje, psihosocijalno savjetovanje ili psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi 20 % starijih osoba s teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	3853	Savjetovanje 9 Psihosocijalno savjetovanje 46 Psihosocijalna podrška za odraslu osobu starije dobi 263	3535
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI ILI KROZ SEKTOR CIVILNOG DRUŠTVA			
	Klub/centar za druženje starijih osoba 50 % starijih osoba s teškoćama mentalnog zdravlja motiviranih za uslugu	9632	0	9632
STARIJE OSOBE OBOLJELE OD DEMENCIJE				
DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA				
	Kontinuirana njega u kući za oboljele od demencije 30 % starijih oboljelih od demencije	201	0	201
BROJ STARIJIH OSOBA KOJE IMAJU NJEGOVATELJA KOJIMA JE POTREBNA PODRŠKA				
SOCIJALNE USLUGE PREDVIĐENE ZAKONOM O SOCIJALNOJ SKRBI				
	Savjetovanje obitelji, psihosocijalno savjetovanje obitelji ili psihosocijalna podrška članovima obitelji starije osobe 100 % starijih osoba koje imaju negovatelja/skrbnika kojima je potrebna podrška	424	Savjetovanje3 Psihosocijalno savjetovanje Psihosocijalna podrška	421
	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI			

	Privremeni/povremeni smještaj radi predaha od skrbi 30 % starijih osoba koje imaju njegovatelja/skrbnika kojima je potrebna podrška	127	0	127
	Usluga privremene njege u kući radi predaha od skrbi 70 % starijih osoba koje imaju njegovatelja/skrbnika kojima je potrebna podrška	297	0	297
TERMINALNO BOLESNE OSOBE	DRUGE INOVATIVNE I PROJEKTNO FINANCIRANE USLUGE IZ SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI DRUGE USLUGE IZ SEKTORA ZDRAVSTVA			
	Palijativna skrb u kući 80 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi			
	Stacionarna palijativna skrb 20 % korisnika u potrebi za palijativnom skrbi			

3.1.5. Zaključak o trenutnoj dostupnosti socijalnih usluga

Analiza stanja dostupnosti socijalnih usluga u Varaždinskoj županiji ukazuje na razvijenu mrežu koja uključuje brojne primjere dobre prakse, ali i prostor za daljnji razvoj i prilagodbu potrebama korisnika.

Djeca u riziku od 0 do 19 godina

Za djecu s teškoćama u razvoju, djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi te djecu u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti posebno su prepoznati kvalitetni programi poput onih Centra za mentalno zdravlje djece i mladih te pomoćnika u nastavi. Međutim, dodatna pažnja potrebna je razvoju rane intervencije, privremenog smještaja i socijalnog mentorstva kako bi se osigurala pravovremena podrška i uključivanje svih ranjivih skupina.

Građani u riziku u dobi od 20. do 64. godine

Za odrasle osobe prepoznate su potrebe za jačanjem programa savjetovanja, psihosocijalne podrške i integracijskih usluga za obitelji, osobe s invaliditetom te građane u riziku od siromaštva. Postojeći naponi, poput suradnje Zavoda za javno zdravstvo na prevenciji ovisnosti i mentalnih problema, predstavljaju dobru osnovu za daljnje širenje kapaciteta i prilagodbu specifičnim potrebama korisnika.

Izbjeglice i pripadnici romske nacionalne manjine

Pripadnici romske zajednice i izbjeglice imaju na raspolaganju određene inicijative, no prepoznata je potreba za dodatnim uslugama poput jezične podrške, interkulturalnih medijatora i programa socijalne integracije. Primjeri dobre prakse uključuju postojeće kapacitete za kulturalno osjetljivo udomiteljstvo koji se mogu dalje razvijati za potrebe specifičnih skupina.

Osobe starije životne dobi

Starije osobe imaju pristup raznolikim uslugama uključujući razvijene kapacitete za smještaj u domovima i stanovanje uz podršku. Istaknuta su područja za daljnji razvoj poput pomoći u kući, organiziranog prijevoza te podrške njegovateljima. Palijativna skrb, koja uključuje usluge za terminalno bolesne osobe i njihove obitelji, dobro je razvijena, no potrebna je bolja koordinacija i širenje usluga.

Preporuke:

- **unaprjeđenje postojećih usluga:** Daljnje jačanje dobro razvijenih programa, poput mentalnog zdravlja djece, pomoći u kući i palijativne skrbi kako bi se omogućila veća obuhvatnost korisnika.
- **razvoj novih usluga:** Uspostava dodatnih programa socijalnog mentorstva, privremenog smještaja i podrške njegovateljima te inovativnih programa za izbjeglice i pripadnike romske zajednice.
- **suradnja među sektorima:** Jačanje koordinacije između socijalnog, zdravstvenog i obrazovnog sektora kako bi se osigurala sveobuhvatna podrška korisnicima.
- **edukacija i informiranje:** Povećanje ulaganja u edukaciju stručnog kadra te informiranje korisnika o postojećim uslugama.
- **razvoj infrastrukture:** Usmjeravanje sredstava na širenje kapaciteta za usluge pomoći u kući, privremene njege i specijalizirane programe za starije osobe i osobe s invaliditetom.

Varaždinska županija pokazuje značajan potencijal za daljnje unaprjeđenje socijalnih usluga temeljen na postojećim primjerima dobre prakse i osnaženom pristupu potrebama svih korisnika. Sustavnim razvojem i boljom koordinacijom mogu se osigurati održivi modeli podrške i unaprijediti kvaliteta života svih ranjivih skupina.

3.2. Procjena kapaciteta pružatelja socijalnih usluga za održivi razvoj kvalitetnih socijalnih usluga

Predstavnici Obiteljskog centra ističu kako su usluge socijalne skrbi na području Varaždinske županije dobro pokrivene za sve korisničke skupine. Osim njihova rada važnu ulogu imaju i mnoge udruge koje pružaju podršku različitim skupinama korisnika. Također, nisu upoznati s postojanjem usluga koje se ne mogu osigurati kroz mrežu socijalnih usluga niti s korisničkim skupinama kojima se usluge ne mogu

pružiti. Nadalje, nisu zabilježili slučajeve nemogućnosti realizacije usluga zbog nedostatka financijskih sredstava ili iz drugih razloga.

Obiteljski centar ne provodi terenski rad osim prilikom organizacije radionica što znači da se izravno ne susreću s izazovima na terenu ili u kriznim situacijama koje bi zahtijevale drugačiju zakonsku regulativu. Međutim, polovicu radnog vremena posvećuju preventivnim programima koji su ključni za sprječavanje neprihvatljivih oblika ponašanja. Kroz radionice obuhvaćaju raznolike korisničke skupine uključujući djecu, mlade, roditelje te pripadnike romske populacije za koju su osmislili poseban program. Informacije o svim programima dostupne su na njihovoj web stranici i društvenim mrežama.

Unatoč kvaliteti postojećih programa djelatnici Obiteljskog centra ističu potrebu za jačanjem stručnih i organizacijskih kapaciteta. Veći broj stručnjaka omogućio bi pružanje šireg spektra usluga i bolje odgovaranje na potrebe korisnika. Također, naglašavaju važnost stručnih usavršavanja koja smatraju nužnima za praćenje svjetskih trendova i osiguranje kvalitete usluga. Bez kontinuiranih edukacija, kažu, ne bi mogli adekvatno odgovoriti na izazove koje donosi rad s korisnicima.

Područni ured Hrvatskog zavoda za socijalni rad Varaždin suočava se s nizom izazova u pružanju socijalnih usluga na svom području. Iako postoji pružatelj usluge pomoći u kući u vidu organiziranja prehrane, nedostaju pružatelji koji bi korisnicima mogli pružati i dodatne usluge poput obavljanja kućanskih poslova, održavanja osobne higijene te zadovoljavanja drugih svakodnevnih potreba, sukladno zakonu. Osim toga, korisnicima koji imaju dovoljno vlastitih sredstava za plaćanje ovakvih usluga ne omogućava se privatno ugovaranje.

Također, ne postoje odgovarajuće usluge za maloljetne počinitelje kaznenih i prekršajnih djela poput psihosocijalne podrške uz dnevni boravak, upućivanja u dnevne centre ili osiguravanja kratkotrajnog smještaja za djecu i mlade zatečene u skitnji, bijegu od kuće ili samovoljnom udaljavanju iz odgojnih ustanova. Problem je i nedostatak žurnog smještaja za djecu zbog otežavajućih životnih okolnosti u obitelji. Usto, na području Varaždina ne postoji institucija koja bi pružala uslugu psihosocijalne podrške.

Najveći izazov na Odjelu za odrasle predstavlja osiguravanje smještaja za ovisnike, osobe s intelektualnim teškoćama i mentalnim oštećenjima, kao i za one s kombinacijom tih dijagnoza zbog nedostatka smještajnih kapaciteta ili pružatelja usluga. Također, istaknuto je kako trenutačno nedostaju pružatelji usluga poludnevnog i dnevnog boravka za starije i nemoćne osobe, dementne, kao i osobe s intelektualnim i mentalnim oštećenjima.

Problem na terenu dodatno se pogoršava zbog korisnika koji žive sami i nisu u stanju brinuti se o sebi poput dementnih osoba, ovisnika i osoba s mentalnim ili intelektualnim oštećenjima. Kod ovakvih slučajeva nužna je bolja suradnja sa zdravstvenim ustanovama osobito u smislu osiguravanja privremenog zadržavanja korisnika na bolničkom liječenju dok se ne pronađe odgovarajući smještaj. Također, značajan je problem rad s djecom i mladima romske nacionalnosti budući da velik dio stanovništva živi u nepovoljnim socioekonomskim uvjetima što otežava savjetodavni rad. Primjetan je porast problema mentalnog zdravlja kod djece i mladih uključujući konzumaciju opojnih sredstava.

U kriznim situacijama problem bi se mogao riješiti zakonskom regulacijom kojom bi ustanove bile obavezne osigurati slobodna mjesta za krizni smještaj. Trenutačno ova mogućnost postoji samo teoretski, ali nije primjenjiva u praksi zbog popunjenih kapaciteta. Također, smatra se da je potrebna bolja zakonska regulacija međuresorne suradnje osobito sa zdravstvenim sustavom. Nadalje, predloženo je da se izmjenom Statuta i Pravilnika Centra za pružanje usluga u zajednici Varaždin omogući provedba socijalnih usluga i izvršavanje sudskih odgojnih mjera za djecu i mlade s poremećajima u ponašanju.

Preventivni programi prepoznati su kao važan alat za smanjenje opterećenja sustava socijalne skrbi. Smatra se da bi njihova implementacija pomogla spriječiti da korisnici uopće postanu dio sustava, a kod postojećih korisnika smanjila bi se složenost problema. Naglašava se potreba za raznim savjetovalištim za mlade i preventivnim programima usmjerenim na djecu i mlade uključujući pripadnike romske nacionalne manjine. Istaknuta je potreba za jačanjem stručnih i organizacijskih kapaciteta, a stručno usavršavanje ocjenjuje se korisnim za unapređenje rada.

Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Ivanec pruža sve usluge socijalne skrbi kroz postojeću mrežu socijalnih usluga na svom području pri čemu ne postoje korisničke skupine kojima se te usluge ne mogu osigurati. Također, nisu zabilježene situacije u kojima realizacija usluga nije bila moguća zbog financijskih ili drugih razloga.

Međutim, ukazuju na značajan nedostatak smještajnih kapaciteta za sve korisničke skupine što predstavlja poseban izazov u kriznim situacijama. To uključuje hitne mjere izdvajanja djece te potrebu za smještajem starijih i bolesnih osoba nakon otpusta iz bolnice bez prethodne najave. Takve situacije zahtijevaju brza i fleksibilna rješenja koja trenutačno postojeći kapaciteti ne mogu zadovoljiti.

Područni ured provodi informiranje javnosti i edukacije smatrajući ih ključnima za unaprjeđenje socijalne skrbi u okviru svog djelovanja. Preventiva se mora provoditi te se provodi putem savjetodavnog rada, tim više što bi zbog objektivnih razloga problemi bili još brojniji.

Kroz savjetodavni rad radi se na jačanju obiteljskih odnosa i dobrosusjedske pomoći kako bi se smanjila potreba za priznavanjem socijalne usluge smještaja, izdvajanja djece iz primarnih obitelji i dr., a vezano uz prijašnje navode o ograničenim smještajnim kapacitetima.

Također, naglašavaju potrebu za jačanjem stručnih i organizacijskih kapaciteta kako bi bolje odgovarali na potrebe na terenu pri čemu stručna usavršavanja značajno doprinose unaprijeđenju svakodnevnog rada i kvalitetnijem rješavanju izazova u praksi.

Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Ludbreg identificirao je nekoliko ključnih izazova u pružanju socijalnih usluga na području njihove nadležnosti. Jedan od najvećih problema jest nedostatak smještajnih kapaciteta za psihički bolesne odrasle osobe što godišnje pogađa približno pet korisnika. Također, posebno su ugrožene skupine poput osoba s intelektualnim i mentalnim poteškoćama, beskućnika i osoba kojima je potrebna palijativna skrb, za koje trenutačno ne postoji odgovarajući smještaj.

Dodatni izazovi vezani su uz umirovljenike samce, osobito one s malim mirovinama i lošim stambenim uvjetima koji zahtijevaju povećanu podršku. Osim toga, u slučajevima obiteljskog nasilja počinitelji, kojima je izrečena zabrana približavanja, često nemaju osiguran alternativni smještaj što dodatno komplicira krizne situacije osobito kada su te osobe suočene s ozbiljnim zdravstvenim problemima.

Stručni radnici Područnog ureda Ludbreg naglašavaju da u tjednu mogu posvetiti samo oko jednog sata preventivnim programima, uglavnom kroz savjetovanja s korisnicima i upućivanje na programe koje provode obiteljski centri i udruge. Smatraju da bi bolja povezanost s udrugama koje provode preventivne programe značajno unaprijedila kvalitetu socijalnih usluga.

Potreba za povećanjem stručnih kapaciteta istaknuta je kao jedan od ključnih prioriteta, a stručna se usavršavanja smatraju nužnima za kvalitetnije odgovaranje na izazove u praksi. Unatoč prepoznatim izazovima ured ističe kako sve usluge koje trenutačno pružaju korisnicima mogu biti realizirane, pri čemu ne nailaze na prepreke u vidu financijskih ili drugih ograničenja.

Zaključno, Područni ured Ludbreg identificira povećanje smještajnih kapaciteta osobito za najranjivije skupine kao ključno za unapređenje socijalne skrbi. Jačanje stručnih timova i proširenje preventivnih programa ključni su koraci prema pružanju kvalitetnije podrške korisnicima.

Hrvatski zavod za socijalni rad, Područni ured Novi Marof identificirao je ključne izazove u pružanju socijalnih usluga na području Varaždinske županije. Iako osnovne usluge pokrivaju mnoge potrebe korisnika, određene skupine i specifične usluge ostaju nedovoljno zastupljene što stvara značajne izazove u svakodnevnom radu.

Jedan od glavnih problema odnosi se na nedostatak usluge pomoći u kući za starije i nemoćne osobe te osobe s invaliditetom. Iako im je osigurana usluga organiziranja prehrane poput pripreme i dostave obroka, nisu dostupne usluge održavanja osobne higijene, obavljanja kućanskih poslova i drugih svakodnevnih potreba. Uz to, beskućnici i ovisnici su korisničke skupine kojima trenutačno nije moguće osigurati odgovarajuće usluge unutar mreže socijalne skrbi.

Dodatni izazovi uključuju nedostatak pružatelja usluga u županiji što ograničava dostupnost ključnih oblika skrbi poput organiziranog prijevoza za umirovljenike, smještajnih kapaciteta za beskućnike, dnevnih i poludnevnih boravaka za starije osobe, osobe s invaliditetom te djecu osnovnoškolske dobi s problemima u ponašanju. Ove usluge su ključne za kvalitetnu podršku ranjivim skupinama, ali trenutačno nisu dostatno razvijene.

Na terenu se dodatno susreću s problemima realizacije smještaja u kriznim situacijama zbog ograničenih kapaciteta što otežava hitno zbrinjavanje korisnika. Također, samačka staračka kućanstva u prometno izoliranim područjima suočena su s ozbiljnim izazovima zbog nedostupnosti osnovnih usluga i prijevoza do obližnjih gradova. Osim toga, hrvatski branitelji često odbijaju koristiti socijalne usluge jer ne vide sebe kao dio tog sustava što dodatno otežava njihovu integraciju u postojeći sustav podrške.

Rješavanje ovih problema zahtijeva povećanje broja pružatelja socijalnih usluga, osnivanje mobilnih timova za rad s različitim korisničkim skupinama te razvoj kapaciteta za smještaj i dnevne boravke. Mobilni timovi, u suradnji sa zdravstvenim sustavom i sustavom socijalne skrbi, omogućili bi bolju podršku korisnicima osobito onima u ruralnim područjima. Preventivni programi, premda se trenutačno ne provode, mogli bi igrati ključnu ulogu u podizanju svijesti korisnika i jačanju njihove otpornosti na izazove suvremenog života.

Osim toga, ističe se potreba za jačanjem stručnih i organizacijskih kapaciteta kao i za intenziviranjem međuresorne suradnje između svih dionika uključenih u pružanje socijalnih usluga. Stručna usavršavanja prepoznata su kao važan alat za unaprjeđenje rada stručnih radnika i poboljšanje kvalitete socijalne skrbi.

Zaključno, rješavanje ovih izazova zahtijeva sustavan pristup, povećanje resursa i razvoj inovativnih usluga koje će odgovoriti na specifične potrebe korisničkih

skupina. Time bi se značajno unaprijedila dostupnost i kvaliteta socijalne skrbi na području Varaždinske županije osobito za najranjivije korisnike.

3.2.1. Procjena kapaciteta korisnika socijalnih usluga

U sklopu izrade **Socijalnog plana Varaždinske županije za razdoblje 2024. – 2026.** provedeni su intervjui s ukupno **52 korisnika** socijalnih usluga. Cilj ove aktivnosti bio je razumjeti potrebe, iskustva i izazove korisnika te osigurati da planiranje i razvoj socijalnih usluga budu usklađeni s realnim potrebama zajednice.

Popis pružatelja socijalnih usluga i broj intervjuiranih korisnika:

- Dom za žrtve obiteljskog nasilja „Utočište sv. Nikola“, Varaždin – 1 korisnik
- Društvo multiple skleroze, Varaždin – 4 korisnika
- Dom za starije i nemoćne osobe, Varaždin – 5 korisnika
- Udruga „Novi put“ Varaždin – 2 korisnika
- Caritasov dom za starije i nemoćne „Sv. Ivan Krstitelj“ – 6 korisnika
- Dom za starije i nemoćne „Dom sv. Ane“ – 6 korisnika
- Dom zdravlja Varaždinske županije – 1 korisnik
- Udruga za ranu intervenciju Varaždinske županije – 3 korisnika
- Obiteljski dom Jamnik – 3 korisnika
- Dom socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe – Dom Lekić – 6 korisnika
- ZIPKA – Udruga udomitelja Varaždinske županije – 2 korisnika
- Dom Smiljan – 10 korisnika
- Centar za rehabilitaciju Varaždin – Dom Lekić – 3 korisnika

Roditelji djece korisnika **Udruge za ranu intervenciju Varaždinske županije** u intervjuiima su istaknuli ključne izazove i potrebe u skrbi za djecu s razvojnim teškoćama ukazujući na nedostatke sustava i mogućnosti za unapređenje podrške i inkluzije u zajednici.

Djeca, korisnici Udruge, suočavaju se s razvojnim teškoćama uključujući kašnjenje u komunikaciji, poteškoće u socijalnoj interakciji, s problemima senzorne integracije te nemogućnosti prepoznavanja opasnosti. Ove poteškoće često izazivaju nerazumijevanje i nedostatak empatije u okolini što dodatno opterećuje obitelji. Roditelji su naveli da koriste razne terapije poput radne terapije, logopedskih usluga i senzorne integracije, no kapaciteti Udruge i javnog sustava nisu dostatni zbog čega su često prisiljeni oslanjati se na privatne usluge što predstavlja financijski teret.

Roditelji su istaknuli da obrazovne ustanove poput vrtića i škola ne pridaju dovoljno pažnje djeci s teškoćama. Naglasili su da asistenti i odgajatelji često nisu dovoljno uključeni u aktivnosti integracije čime se otežava sudjelovanje djece u grupnim aktivnostima i svakodnevnim zajedničkim zadacima. Smatraju da bi povećanjem angažmana osoblja i organizacijom zajedničkih aktivnosti za djecu sa i bez teškoća moglo doći do poboljšanja inkluzije i razumijevanja.

Posebno su istaknuli potrebu za boljom dostupnošću specijaliziranih usluga u Varaždinskoj županiji poput senzorne sobe, neurofeedback terapije te usluga neuropedijatra i psihologa. Trenutačno su obitelji prisiljene tražiti takve usluge u Zagrebu što predstavlja dodatno opterećenje. Također, mnogi roditelji zbog financijskih ograničenja ne mogu priuštiti djeci potrebne terapije što dodatno ističe potrebu za financijskom podrškom obiteljima djece s teškoćama.

Roditelji su naglasili važnost edukacije i senzibilizacije zajednice kako bi se povećalo razumijevanje i empatija prema djeci s teškoćama u razvoju. Predložili su dodatne aktivnosti poput jahanja i plivanja koje bi mogle biti subvencionirane kako bi bile dostupne širem krugu korisnika. Također su istaknuli potrebu za jačanjem preventivnih programa i boljim informiranjem roditelja o dostupnim uslugama i terapijama.

Roditelji smatraju da je potrebno dodatno jačanje stručnih i organizacijskih kapaciteta kako bi se proširila dostupnost i kvaliteta usluga. Kontinuirana stručna usavršavanja i bolja međusektorska suradnja prepoznate su kao ključne za unaprjeđenje sustava podrške. Unatoč izazovima roditelji izražavaju zadovoljstvo suradnjom s Udrugom za ranu intervenciju, posebno u segmentima komunikacije i povezanosti sa socijalnim i zdravstvenim sustavom.

Korisnici **Društva multiple skleroze Varaždinske županije**, odrasle osobe oboljele od ove bolesti, prepoznaju značajnu ulogu Udruge u njihovom svakodnevnom životu. Ističu kako im Udruga pruža brojne usluge uključujući osobnu asistenciju, sudjelovanje u kreativnim radionicama i predavanjima te pristup specijalistima poput neurologa, fizijatra i ginekologa. Uz to, korisnici naglašavaju važnost pomoći domaćica koje dolaze u njihove domove i olakšavaju svakodnevne aktivnosti. Posebno pohvaljuju rad mobilnog tima koji pruža podršku novim i postojećim korisnicima kroz informiranje i razgovore. Također, ističu financijsku podršku Grada i Županije te njihovu osviještenost o potrebama osoba oboljelih od multiple skleroze.

Unatoč ovoj podršci korisnici Društva suočavaju se s nizom izazova koji otežavaju kvalitetu njihovog života i funkcioniranje Udruge:

- **prostor za Udrugu:** Postojeći prostor smatraju skučenim i nedostatnim te ističu potrebu za proširenjem ili preseljenjem u odgovarajući prostor.
- **pravna podrška:** Naglašavaju važnost osnivanja pravne službe na razini Županije koja bi bila dostupna svim udrugama i pružala pomoć u rješavanju pravnih pitanja.
- **pristupačnost i mobilnost:** Osobe u kolicima suočavaju se s otežanim pristupom javnim ustanovama. Također, navode potrebu za organiziranim prijevozom na liječničke preglede i kod specijalista.

- **zdravstveni sustav i školstvo:** Smatraju kako je potrebno poboljšati zdravstveni sustav te uvesti volontiranje kroz školske programe kako bi se povećala svijest o potrebama osoba s invaliditetom.
- **osvještavanje zajednice:** Predlažu kampanje za upoznavanje javnosti s preprekama i poteškoćama s kojima se oboljeli suočavaju kako bi se povećala empatija i razumijevanje.
- **infrastruktura za osobe s invaliditetom:** Ističu potrebu za izgradnjom sadržaja poput igrališta i bazena koji bi bili pristupačni osobama s invaliditetom.
- **topli obrok i asistenti:** Izrazili su potrebu za omogućavanjem toplih obroka te rješavanjem problema nedostatka osobnih asistenata.
- **preventivni programi:** Naglašavaju važnost edukacija o zdravom načinu života uključujući prevenciju ovisnosti (šećer, alkohol, pušenje) i promicanje higijene sna.
- **jačanje kapaciteta:** Smatraju da je potrebno zaposliti više ljudi u Udruzi i Županiji radi pisanja i provođenja projekata koji bi osigurali sredstva iz fondova Europske unije za poboljšanje života osoba s invaliditetom.
- **Vijeće za osobe s invaliditetom:** Predlažu osnivanje Vijeća pri Županiji koje bi zastupalo interese osoba s invaliditetom prilikom izrade financijskih planova.

Korisnici Društva multiple skleroze naglašavaju potrebu za poboljšanjem uvjeta koji bi im omogućili veću neovisnost, bolju integraciju u zajednicu i kvalitetniji život. Unatoč postojećoj podršci potrebno je ulaganje u infrastrukturu, resurse i programe kako bi se osigurala sveobuhvatna pomoć osobama oboljelima od multiple skleroze.

Dom Smiljan pruža smještaj za psihički bolesne odrasle osobe. Tijekom intervjua s korisnicima ustanovljeno je da ih je teško uključiti u komunikaciju jer često ne razumiju ili ne znaju izraziti svoje potrebe. Prema njihovim odgovorima čini se da su zadovoljni osnovnim uvjetima u domu i ne iznose dodatne zahtjeve što može ukazivati na ograničenu svijest o potencijalnim potrebama ili pravima.

Korisnici sudjeluju u radnoj terapiji, kojoj prisustvuju svi koji žele i mogu, što doprinosi njihovoj svakodnevnoj aktivnosti i uključenosti. Međutim, ističu jedan od glavnih problema: nedovoljnu komunikaciju i posjete od strane njihovih socijalnih radnika (voditelja slučaja) ili socijalnih radnika skrbnika po službenoj dužnosti. Ova situacija ukazuje na manjak suradnje s nadležnim Područnim uredom Hrvatskog zavoda za socijalni rad.

Korisnici dobivaju jednokratne naknade dva puta godišnje za osnovne potrebe poput odjeće i obuće. No, iznosi ovih naknada ovise o diskrecijskoj procjeni socijalnih radnika što može dovesti do nejednakosti među korisnicima. Ova praksa naglašava potrebu za jasnijim standardima i boljom suradnjom između doma i nadležnih institucija.

Dom Lekić smješta starije osobe koje su tijekom intervjua izrazile zadovoljstvo pruženim uslugama. Smatraju da dom prepoznaje njihove potrebe i nastoji im osigurati kvalitetne uvjete života. Korisnici ne verbaliziraju dodatne potrebe što može ukazivati na njihovo zadovoljstvo smještajem ili na ograničenu svijest o mogućim poboljšanjima.

Unatoč općem zadovoljstvu korisnici prepoznaju manjak čistačica i njegovateljica kao značajan izazov. To može utjecati na kvalitetu usluge i svakodnevnu skrb, posebno u ustanovama s većim brojem korisnika.

Privatni domovi, poput Doma Lekić, djeluju prema vlastitim pravilima, cijenama i uslugama što korisnicima omogućuje određeni izbor, ali istovremeno uvjetuje dostupnost smještaja financijskim mogućnostima. Unatoč tome dom nastoji pružiti što bolje uvjete što korisnici prepoznaju i cijene.

U oba doma korisnici izražavaju zadovoljstvo osnovnim uvjetima i uslugama, ali identificirani su i ključni izazovi:

1. Dom Smiljan:

- potrebno je osigurati bolju suradnju s Hrvatskim zavodom za socijalni rad i češće posjete socijalnih radnika kako bi se korisnicima pružila adekvatnija podrška
- praksa diskrecijske procjene visine jednokratnih naknada mogla bi se standardizirati radi pravednije raspodjele sredstava.

2. Dom Lekić:

- manjak čistačica i njegovateljica zahtijeva dodatno zapošljavanje kako bi se osigurala odgovarajuća skrb za sve korisnike
- potrebno je kontinuirano prilagođavanje usluga s obzirom na specifične potrebe korisnika.

Unatoč postojećim izazovima oba doma nastoje svojim korisnicima osigurati kvalitetne uvjete i skrb, što korisnici prepoznaju i cijene. Međutim, dodatna ulaganja u osoblje, standardizacija usluga i poboljšanje suradnje s vanjskim institucijama mogla bi značajno unaprijediti kvalitetu života njihovih korisnika.

Obiteljski dom Jamnik

Korisnici se osjećaju kao da su dio obitelji što doprinosi njihovom zadovoljstvu i osjećaju pripadnosti. Općina je aktivno angažirana u pružanju podrške korisnicima. Županija nije pokazala značajniji angažman. Područni ured Hrvatskog zavoda za socijalni rad trebao bi biti uključeniji u aktivnosti i pružanje podrške. Najveći problem s kojim se korisnici suočavaju je nedostatak financijskih sredstava što direktno utječe na njihovu kvalitetu života i mogućnost bolje skrbi. Korisnici su generalno zadovoljni uvjetima života. Posebno uživaju u aktivnostima vezanima uz vrtlarstvo i brigu o životinjama. Korisnicima su dostupne razne aktivnosti poput lova i pecanja. Sudjeluju

i u zajedničkim aktivnostima u lokalnoj zajednici kao što su posjete djece i velečasnog što dodatno doprinosi osjećaju uključenosti i zadovoljstva. Veći angažman Centra za socijalnu skrb i dodatna financijska podrška bili bi ključni za unapređenje uvjeta i zadovoljstva korisnika.

Caritasov dom za starije „Sv. Ivan Krstitelj“

Intervjuirano je sedam korisnika, a u razgovoru je sudjelovala i njegovateljica. Korisnici su izrazili zadovoljstvo životom u domu i istaknuli raznolikost sadržaja koji im je na raspolaganju. Svakodnevno sudjeluju u organiziranim vježbama, imaju pristup raznim sadržajima poput misa, zbora i satova glume. Posebno uživaju u radu u vrtu što doprinosi njihovom zadovoljstvu i osjećaju ispunjenosti. Njihove su osnovne potrebe u potpunosti zadovoljene, a dom se trudi prilagoditi aktivnosti individualnim interesima i afinitetima korisnika čime kontinuirano radi na poboljšanju kvalitete njihova života.

Dom prima velik broj upita za smještaj, kako putem Zavoda za socijalni rad, tako i privatnih zahtjeva. Međutim, prekapacitiranost doma, koja odražava općeniti nedostatak mjesta u sektoru, predstavlja izazov. Ovo stanje dodatno otežava realizaciju hitnih smještaja, dok zaposlenici često rade pod pritiskom zbog preopterećenosti.

Osim povećanja kapaciteta smještaja istaknuta je i potreba za proširenjem kapaciteta sanitetskog prijevoza što bi značajno unaprijedilo usluge i olakšalo svakodnevno funkcioniranje doma. Unatoč tim izazovima dom ostaje posvećen kontinuiranom unapređenju kvalitete života svojih korisnika.

Udruga „Novi put“, Dom za žrtve obiteljskog nasilja i Udruga udomitelja pružaju ključnu podršku osjetljivim skupinama, no intervjui s korisnicima ukazuju na izazove i potrebe koje je potrebno adresirati kako bi se poboljšala kvaliteta usluga i života korisnika.

Udruga „Novi put“ - beskućnici

Korisnici Udruge „Novi put“, beskućnici, izrazili su zadovoljstvo osnovnim uslugama koje im se pružaju uključujući smještaj, odjeću i obuću te mogućnost održavanja osobne higijene. Navode da im Udruga osigurava sve osnovne potrebe, no ističu problem nedostatka novčanih sredstava što otežava njihovu svakodnevnicu. Korisnici ostvaruju pravo na zajamčenu minimalnu naknadu i povremeno na jednokratnu novčanu pomoć, ovisno o potrebi i procjeni.

Dom za žrtve obiteljskog nasilja

Korisnice Doma za žrtve obiteljskog nasilja suočavaju se s izazovom napuštanja vlastitog doma kako bi pronašle sigurno utočište. Iako im Dom pruža nužne uvjete, ističu potrebu za boljom informiranosti o svojim pravima i mogućnostima. Posebno naglašavaju važnost dobivanja pravovremenih informacija o puštanju nasilnika na

slobodu što trenutno osigurava Ministarstvo pravosuđa putem specijaliziranih odjela. Osim toga, žrtvama je potrebna kontinuirana psihosocijalna podrška kako bi se lakše nosile s emocionalnim i praktičnim posljedicama nasilja.

Udruga udomitelja

Udruga udomitelja podržava djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi i odrasle osobe smještene u udomiteljskim obiteljima.

Korisnici i udomitelji ukazuju na nekoliko ključnih problema:

- teškoće u obrazovnim i zdravstvenim ustanovama: Djeca u udomiteljskim obiteljima često nailaze na nerazumijevanje u vrtićima i školama te se suočavaju s izazovima u pristupu zdravstvenim uslugama poput logopeda, psihologa i savjetnika zbog dugih čekanja.
- nedostatak sustavne podrške udomiteljima: Udomitelji se oslanjaju na međusobnu podršku, no sustavna pomoć izostaje. Postoji potreba za boljom međuresornom suradnjom između pravosuđa, socijalne skrbi, zdravstva i školstva.
- smanjenje broja udomitelja: Istovremeni porast broja korisnika i smanjenje broja udomitelja zahtijeva promicanje udomiteljstva kroz sustavne kampanje i bolju suradnju udruga s Hrvatskim zavodom za socijalni rad.
- potreba za odmorom udomitelja: Zbog iscrpljenosti i zdravstvenih problema udomiteljima je potreban sustav koji bi im omogućio privremeni odmor od skrbi.

Korisnici ovih udruga prepoznaju značaj pružene podrške, no ističu potrebe koje nadilaze osnovne usluge. Ključni prioriteti uključuju:

- povećanje financijske potpore za beskućnike
- bolju informiranost i podršku za žrtve obiteljskog nasilja
- unapređenje sustava podrške udomiteljima kroz jačanje međuresorne suradnje, osiguranje boljeg pristupa obrazovnim i zdravstvenim uslugama te promoviranje udomiteljstva.

Sustavni pristup i bolja koordinacija između različitih institucija ključni su za poboljšanje kvalitete života ovih osjetljivih skupina i održivost usluga koje koriste.

Centar za rehabilitaciju Varaždin – Dom Lekić

Korisnici Doma Lekić, osobe s invaliditetom, smještene u organiziranoj stambenoj zajednici suočavaju se s nizom izazova koji otežavaju njihovu svakodnevicu. Među najvećim problemima ističu se nedostatak osoblja, neprilagođena gradska infrastruktura, jezične barijere, dugo čekanje na medicinske preglede te nedostatak prilagođenog prijevoza.

Korisnici naglašavaju potrebu za osiguravanjem osobnih asistenata, psiholoških terapija te angažmanom medicinskih sestara i njegovatelja. Poboljšanje mobilnosti kroz nabavu prilagođenih vozila i veća uključenost lokalne zajednice ključni su za

povećanje njihove socijalne uključenosti. Financijski problemi, osobito vezani uz nadoplatu lijekova, dodatno opterećuju ovu skupinu.

Preventivni programi koji uključuju sport i društvene aktivnosti te mjere za zapošljavanje korisnika prepoznati su kao prioriteti za njihovu bolju integraciju u društvo.

Dom za starije i nemoćne osobe „Dom sv. Ane“

Korisnici Doma sv. Ane izrazili su zadovoljstvo životom u zajednici i raznovrsnim aktivnostima poput zajedničkih vježbi, šaha, ručnog rada i binga. Istaknuli su važnost organiziranog prijevoza na medicinske preglede koji značajno olakšava pristup zdravstvenim uslugama. Također, naglašavaju kvalitetan odnos s osobljem i stručnu podršku uključujući usluge fizioterapeuta koji pridonose njihovoj psihofizičkoj dobrobiti.

Posebno cijene mogućnost zajedničkog smještaja bračnih parova što im omogućuje očuvanje obiteljskih veza. Smatraju da lokalna zajednica prepoznaje njihove potrebe i aktivno podržava njihove aktivnosti.

Dom za starije i nemoćne osobe Varaždin

Korisnici Doma Varaždin također su izrazili visoko zadovoljstvo dostupnim uslugama ističući profesionalnost osoblja i raznovrsnost sadržaja koji pridonose kvaliteti života. Zaposlenici su opisani kao ljubazni, komunikativni i uvijek spremni pomoći, a korisnici se aktivno uključuju u aktivnosti koje omogućuju njihovu veću socijalnu uključenost.

Lokalna zajednica prepoznaje potrebe korisnika doma, a organizirano vježbanje i druge aktivnosti doprinose njihovom zdravlju i osjećaju ispunjenosti.

Dom zdravlja Varaždinske županije - palijativna skrb

Gospođa Nataša Dumbović, koja radi s korisnicima palijativne skrbi, ukazala je na ključne izazove osobito u ruralnim područjima. Istaknula je nedostatak zdravstvenih i socijalnih resursa te probleme samačkog stanovništva koje nema obiteljsku podršku.

Naglasila je potrebu za uspostavom savjetovališta za palijativne bolesnike radi informiranja o njihovim pravima i osiguravanja brze pomoći. Ruralna područja suočena su s posebnim izazovima u osiguravanju prehrane i pružanju osnovnih usluga što dodatno pogoršava nedostatak osoblja i interesa za rad u sektoru palijativne skrbi.

Preventivni programi fokusirani na najčešće bolesti i uzroke smrti te edukacija građana o pomoći palijativnim bolesnicima ključni su za unaprjeđenje sustava. Gospođa Dumbović naglašava važnost boljeg povezivanja zdravstvenog i socijalnog sustava te osiguravanja barem jedne patronažne sestre za obiteljske domove.

Tablica 6: Popis pružatelja socijalnih usluga na području Varaždinske županije

NAZIV USTANOVE	USLUGA	BROJ KORISNIKA USLUGE
Ben d.o.o. – Dom Benko	Boravak – starije osobe	30
Caritas Varaždinske biskupije	Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka (koji nisu obuhvaćeni uslugom pomoć u kući)	220
Caritasov dom za starije i nemoćne osobe "Sv. Ivan Krstitelj", Ivanec	Smještaj ili organizirano stanovanje- starije osobe	Smještaj u domu 120
Centar za odgoj i obrazovanje „Tomislav Špoljar“	Boravak – djeca s teškoćama u razvoju	20
Centar za pružanje usluga u zajednici, Ivanec	Smještaj ili organizirano stanovanje- djeca i mladi s problemima u ponašanju	Djeca u domu 26
	Smještaj ili organizirano stanovanje - Djeca i mladi u kriznim situacijama	Djeca i mladi u domu 19
Centar za pružanje usluga u zajednici, Varaždin	Boravak - djeca i mladi s problemima u ponašanju	11
	Boravak – osobe s invaliditetom	13
	Specijalizirani prijevoz i pratnja – osobe s invaliditetom	9
Centar za rehabilitaciju, Varaždin	Smještaj ili organizirano stanovanje – osobe s invaliditetom	Organizirano stanovanje 33 Dom socijalne skrbi 91
Dom Greda d.o.o.	Smještaj – starije i teško bolesne odrasle osobe	14
Obiteljski dom za starije i nemoćne „Levanić“	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 20
Dom za starije i teško bolesne osobe „Ljuba Voda“	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 60
Dom Mraz d.o.o.	Smještaj ili organizirano stanovanje – odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	49
Dom „Novi život“	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 69
Dom socijalne skrbi za starije i nemoćne osobe, Varaždin	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 138
Dom za starije i nemoćne osobe "Sv. Josip"	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 18
Dom sv. Terezije	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 19
Dom „Vuković“	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 10

Dom za odrasle osobe „Bistričak“	Smještaj ili organizirano stanovanje – odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	Organizirano stanovanje 16 Dom socijalne skrbi 200
Dom za odrasle Jalžabet	Smještaj ili organizirano stanovanje – odrasle osobe s mentalnim oštećenjem	Organizirano stanovanje 5 Dom socijalne skrbi 101
Dom za starije i nemoćne osobe- Dom sv. Ane	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	82
Dom za starije i nemoćne osobe „Matija“	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 85
	Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane – starije osobe	51
Dom za starije i nemoćne osobe, Varaždin	Boravak – starije osobe	9
	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 360
Dom za starije i nemoćne osobe „Iris“	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Smještaj u domu 19
Dom za žrtve obiteljskog nasilja „Utočište sveti Nikola“	Smještaj – žrtve nasilja u obitelji	1
Društvo Crvenog križa Varaždinske županije	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane – starije osobe	67
Društvo multiple skleroze Varaždinske županije	Psihosocijalna podrška – odrasle osobe s invaliditetom	300
	Usluga osobne asistencije – odrasle osobe s invaliditetom	Osobni asistent 25
Društvo osoba s invaliditetom, Varaždin	Psihosocijalna podrška – odrasle osobe s invaliditetom	32
	Pomoć u kući – osobe s invaliditetom	2
	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane – starije osobe	58
	Usluga osobne asistencije – osobe s invaliditetom	25
	Specijalizirani prijevoz i pratnja – odrasle osobe s invaliditetom	87
	Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik - DSTR	23
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Varaždin	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane – starije osobe	1
	Usluga osobne asistencije – osobe s invaliditetom	3
	Organizirani prijevoz i pratnja - starije i nemoćne osobe	181
	Pučka kuhinja i/ili dostava pripremljenih gotovih obroka -	2

	Građani u prehrambenoj deprivaciji	
	Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala – osobe u riziku od siromaštva s kroničnim bolestima	241
	Usluge za prevladavanje jezičnih barijera - izbjeglice i osobe pod međunarodnom zaštitom	Prevođenje i tumačenje 25 Tečajevi hrvatskog jezika 25
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Ludbreg	Psihosocijalna podrška – starije osobe	35
	Psihosocijalno savjetovanje – starije osobe	35
	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane – starije osobe	133
	Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku – starije osobe	133
	Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala	Ne znaju točan broj korisnika
Hrvatski Crveni križ Gradsko društvo Crvenog križa Ivanec	Psihosocijalna podrška – starije osobe	48
	Pomoć u kući – osobe s invaliditetom	48
	Pomoć u kući koja uključuje organiziranje prehrane – starije osobe	42
	Stanovanje u vlastitom domu uz intenzivnu i kontinuiranu podršku – starije osobe	157
	Pomoć i podrška u obrazovanju za djecu u riziku od siromaštva	116
	Socijalna samoposluga i/ili dostava/podjela namirnica – odrasli građani	574
	Njega u kući – starije osobe	48
	Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala – osobe u riziku od siromaštva s kroničnim bolestima	7
	Podrška u zapošljavanju - građani u teškoj materijalnoj i socijalnoj deprivaciji	8
Hrvatski savez gluhih i nagluhih	Usluga osobne asistencije – osobe s invaliditetom	Komunikacijski posrednik 44

„Ludbreško sunce” – Udruga za osobe s invaliditetom	Boravak - DSTR	15
	Boravak – osobe s invaliditetom	15
	Smještaj ili organizirano stanovanje – osobe s invaliditetom	Udruga/vjerska zajednica 25
	Usluga osobne asistencije – osobe s invaliditetom	Osobni asistent 13
Naš dom 365, Organizacijska jedinica Dom „Dragica”	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj u domu 20
Obiteljski dom za starije i nemoćne osobe, vl. Gabrijela Kosanović	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj u domu 7
Obiteljski dom za stare i nemoćne „Jamnik”	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 19
Obiteljski dom „Jelenski”	Boravak – starije osobe	15
Obiteljski dom „Liber”	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj u domu 20
Obiteljski dom „Milja” – dom za starije i nemoćne osobe	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj u domu 20
Obiteljski dom „Sanja”	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj u domu 17
Obiteljski dom „Seketin”	Smještaj ili organizirano stanovanje – odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	Smještaj u domu 20
Obiteljski dom „Smiljan”	Smještaj ili organizirano stanovanje – odrasle osobe s mentalnim oštećenjem i ovisnici	20
Obiteljski broj „Smiraj”	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj u domu 20
Obiteljski dom „Sveti Florijan”	Smještaj ili organizirano stanovanje – osobe s invaliditetom	Kod fizičke osobe 20
Obiteljski dom „Sveti Vinko”	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	20
Obiteljski dom „Sveta Rita”	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 11
Obiteljski dom „Sveti Antun”	Boravak – starije osobe	20
Obiteljski dom „Zlatne godine”	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	5
Obiteljski dom Željka Ljubić	Smještaj ili organizirano stanovanje – starije osobe	Smještaj kod fizičke osobe ili udomiteljske obitelji 20
Općina Petrijanec	Pomoć u kući – osobe s invaliditetom	5
	Pomoć u kući koja ne uključuje organiziranje prehrane – starije osobe	66
Udruga za osobe s intelektualnim oštećenjem "Sunce", Varaždin	Boravak – odrasle osobe s mentalnim oštećenjima i ovisnici	11

	Smještaj - odrasle osobe s mentalnim oštećenjima i ovisnici	Organizirano stanovanje 3
Sveta Rozalija j.d.o.o.	Boravak - starije osobe	20
Udruga gluhih i nagluhih grada Varaždina i Varaždinske županije	Logopedska terapija - DSTR	10
Udruga gluhoslijepih osoba Varaždinske županije	Usluga osobne asistencije - osobe s invaliditetom	Komunikacijski posrednik 24
Udruga „Novi put“	Boravak - građani u riziku od beskućništva	19
	Smještaj ili organizirano stanovanje - beskućnici	Prenočište 16
Udruga savjetovališta "Uz tebe sam"	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	114 (39 djece i 75 roditelja)
	Usluga osobne asistencije - osobe s invaliditetom	Osobni asistent 4
	Logopedska terapija - DSTR	15
	<i>Program podrške prevencije vršnjačkog nasilja</i>	359
Udruga slijepih Varaždinske županije, Varaždin	Usluga osobne asistencije - osobe s invaliditetom	Videćeg pratitelja 47
Udruga udomitelja „Nada“, Ivanec	Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine - djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji	25
	Smještaj ili organizirano stanovanje - starije osobe	Kod fizičke ili udomiteljske obitelji 19
	Dodatan rad s udomiteljima za udomiteljstvo u skladu s etničkim, jezičnim, kulturnim i vjerskim podrijetlom djeteta	15 udomiteljskih obitelji
	Edukacije i supervizije za udomitelje	15
	Kvalitetno provođenje slobodnog vremena	25
	Individualna pomoć u učenju djeci s teškoćama	8
	Radionice za mlade kao priprema za osamostaljenje	8
	Mentorstvo za mlade	3
	Rana razvojna podrška 4 - 7 godina - DSTR	39
Udruga za ranu intervenciju Varaždinske županije	Psihosocijalna podrška djetetu ili obitelji djeteta s teškoćama u razvoju	8
Udruga žena Bednja	Socijalna samoposluga i/ili	37

	dostava/podjela namirnica - građani u prehrambenoj deprivaciji	
	Posudionica i servisiranje ortopedskih i medicinskih pomagala - osobe u riziku od siromaštva sa kroničnim bolestima	3
Udruga „Život i radost“	NE PRUŽA USLUGE	0
"ZIPKA" Udruga udomitelja za djecu i mlade Varaždinske županije	Smještaj ili organizirano stanovanje do 26. godine - djeca i mladi u alternativnim oblicima skrbi izvan obitelji	Djeca i mladi u organiziranom stanovanju: 1
	Smještaj ili organizirano stanovanje za majke/roditelja s djecom - majke/roditelji s djecom u kriznoj situaciji	5
	Pomoćnik u nastavi/stručni komunikacijski posrednik - DSTR	27
	Mentorstvo za mlade	5
	Edukativno-socijalizacijske radionice za djecu	199
	Edukativno-socijalizacijske radionice za djecu i mlade s teškoćama u razvoju	10
	Radionice organiziranog provođenja slobodnog vremena	77
	Grupe podrške za udomitelje	19
	Supervizija za udomitelje	9
	Edukativne radionice za udomitelje	18
	Kreativne radionice	24
	Grupe podrške za udomitelje	6
	Pomoć u učenju	25
Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice	Edukacijski rehabilitator	100
	Logoped	104
	Radni terapeut	82
	Fizioterapeut	200
	Psiholog	132
Opća bolnica Varaždin	Logoped	766
	Fizioterapeut	696
	Psiholog	921

4. CILJEVI, MJERE I AKTIVNOSTI

Socijalni plan Varaždinske županije za razdoblje 2024. – 2026. godine usmjeren je na jačanje postojeće mreže socijalnih usluga, povećanje kapaciteta te prilagodbu specifičnim potrebama korisnika. Analiza trenutačne dostupnosti ukazuje na potrebu za unaprjeđenjem pristupačnosti, razvojem inovativnih usluga i boljom podrškom ranjivim skupinama.

Plan je usklađen s ključnim strateškim dokumentima na nacionalnoj i europskoj razini uključujući Nacionalni plan razvoja socijalnih usluga, Strategiju borbe protiv siromaštva i socijalne uključenosti te Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. Korištenjem sredstava Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i usklađivanjem s Kohezijskom politikom EU osigurava se dugoročna održivost i kvaliteta socijalnih usluga.

Cilj implementacije plana je stvaranje inkluzivnog i pravednog sustava socijalne skrbi koji će učinkovito odgovarati na potrebe različitih skupina stanovništva uključujući starije osobe, djecu i mlade, osobe s invaliditetom i marginalizirane skupine. Ključni prioriteti uključuju povećanje smještajnih kapaciteta za najranjivije skupine, razvoj inovativnih usluga poput mobilnih timova i savjetovališta te proširenje usluga u ruralnim područjima.

Ciljevi i mjere povezane s planom

Cilj 1: Povećanje kapaciteta za socijalne usluge s najvećim jazom između potreba i ponude

- **Mjera 1:** Provođenje dodatnih aktivnosti za korisnike usluga domova za starije i nemoćne osobe.
- **Mjera 2:** Revitalizacija postojećih senzornih soba s ciljem unaprjeđenja kvalitete života korisnika.

Cilj 2: Razvoj inovativnih socijalnih usluga

- **Mjera 1:** Razvijanje novih oblika usluga kroz uključivanje korisnika socijalne skrbi.
- **Mjera 2:** Razvijanje usluge predaha od pružanja njege.
- **Mjera 3:** Osnivanje Centra podrške Varaždinske županije kao nove socijalne usluge za unaprjeđenje socijalne uključenosti.
- **Mjera 4:** Osnivanje Centra za pomoć u kući Varaždinske županije usmjerenog na pružanje personalizirane pomoći korisnicima u njihovim domovima.

Cilj 3: Povećanje obuhvata i dostupnosti socijalnih usluga za pojedine skupine korisnika

- **Mjera:** Povećanje dostupnosti socijalnih usluga u ruralnim područjima. Organiziranje mobilnih timova i volonterskih aktivnosti s ciljem približavanja socijalnih usluga korisnicima u izoliranim područjima.

Naglasak na dugoročne projekte

Poseban naglasak stavljen je na projekte **Osnivanje Centra podrške Varaždinske županije** i **Centar za pomoć u kući Varaždinske županije** koji će se uvrstiti u Akcijski plan. Za ove projekte redovito će se pratiti natječaji za dodjelu bespovratnih sredstava, prvenstveno kroz ESF+ i druge europske ili nacionalne izvore financiranja. Cilj je razvijati međužupanijsku suradnju, osigurati održivost modela socijalnih usluga te povećati socijalnu uključenost svih korisnika.

Uvođenjem i razvojem ovih projekata planira se intenzivirati suradnja s drugim županijama, razmjenjivati dobre prakse i stvarati mrežu pružatelja inovativnih socijalnih usluga.

Kvantifikacija i pojašnjenje ciljeva, mjera i aktivnosti vezanih uz pružanje socijalnih usluga u Varaždinskoj županiji u razdoblju 2024. – 2026.

Tablica 7: Cilj 1: Povećanje kapaciteta za socijalne usluge s najvećim jazom između potreba i ponude

Pokazatelj ostvarenosti cilja:				
Početna vrijednost 2024. godine: 10				
Ciljna vrijednost 2026. godine: 130				
Razlika: 120				
Mjera:	Indikator realizacije mjere:	Aktivnosti	Nositelji/sunositelj i aktivnosti:	Izvori financiranja

<p>Dodatne aktivnosti za korisnike usluga domova za starije i nemoćne</p> <p>Revitalizacija postojećih senzornih soba</p>	<p>Broj korisnika koji koriste mjere</p>	<p>Svaki dom treba dati 1 pokretnog korisnika za odlazak u kazalište, knjižnicu i slična druženja s ciljem uključivanja i senzibiliziranja zajednice i korisnika domova, očekivani broj korisnika je 100</p> <p>Uključivanje djece iz rane prevencije i roditelja kroz pružanje usluga djeci i omogućivanje roditeljima predaha od brige za dijete 2 sata tjedno, očekivani broj djece je 10, kao i 20 roditelja</p>	<p>Pružatelji socijalnih usluga (domovi za starije i nemoćne osobe), predstavnici JL(R)S, udruge</p>	<p>EU fondovi (ESF+), proračuni županije i lokalnih jedinica, donacije</p>
---	--	--	--	--

Tablica 8: Cilj 2: Razvoj inovativnih socijalnih usluga

Cilj 2: Razvoj inovativnih socijalnih usluga				
Pokazatelj ostvarenosti cilja:				
Početna vrijednost 2024. godine: 0				
Ciljna vrijednost 2026. godine: 300				
Razlika: 300				
Mjera:	Indikator realizacije mjere:	Aktivnosti:	Nositelji/sunositelji aktivnosti:	Izvori financiranja:

Razvijanje novih oblika usluga kroz uključivanje korisnika socijalne skrbi	Broj implementiranih usluga	Suradnja korisnika socijalnih usluga s područnim uredima Hrvatskog zavoda za socijalni rad s ciljem osnaživanja i informiranja korisnika koji nisu upoznati sa svojim pravima, očekivani broj korisnika po svakoj godini je 12	Udruge, JLRS, područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad, roditelji i korisnici	Proračuni JLRS, donacije, ESF+
Razvijanje usluge predaha od pružanja njege	Broj korisnika usluga	Pozitivan primjer je Alzheimer caffe, po uzoru na to roditeljima će se jednom mjesečno organizirati u JLRS – ovima mogućnost predaha i međusobnog osnaživanja u trajanju od 2 sata, očekivani broj roditelja je 30		
Osnivanje Centra podrške Varaždinske županije	Broj osnovanih centara (1 do kraja 2026.god.) Broj korisnika uključenih u programe Centra (100 do 2026.god.)	1. priprema i planiranje: Izrada projektne dokumentacije , osiguranje financiranja i tehničke pripreme. 2. osnivanje centra: Uspostava infrastrukture za rad Centra podrške uz	Varaždinska županija, JLS, gradska društva Crvenog križa, udruge	ESF+, proračun Varaždinske županije i JLS-ova te državni proračun

		<p>podršku lokalnih partnera.</p> <p>3. programi edukacije: Organizacija radionica za korisnike i stručnjake uključujući emocionalnu podršku i osnaživanje.</p> <p>4. suradnja s dionicima: Jačanje mreže dionika i promocija socijalnih usluga u zajednici.</p> <p>5. praćenje i evaluacija: Redovita evaluacija učinka programa na korisnike i zajednicu.</p>		
Osnivanje Centra za pomoć u kući Varaždinske županije	<p>Broj osnovanih centara (1 do kraja 2024.god.)</p> <p>Broj korisnika (200 do kraja 2026.god.)</p> <p>Broj dodatnih financijskih izvora (minimalno 3 do kraja 2026.god.)</p>	<p>Razvoj i uspostava Centra za pomoć u kući</p> <p>Aktivnosti:</p> <p>1. izrada projektne dokumentacije za osnivanje Centra (do sredine 2024.god.)</p> <p>2. uređenje prostora i opremanje Centra (do kraja 2024.god.)</p> <p>3. zapošljavanje stručnog osoblja (socijalni radnici, njegovatelji, kuhari, vozači)</p> <p>4. edukacija osoblja za rad s korisnicima i OSI.</p>	<p>Varaždinska županija, JLS, gradska društva Crvenog križa, udruge</p>	<p>ESF+, proračun Varaždinske županije i JLS-ova te državni proračun, javno privatna partnerstva</p>

		<p>Pružanje socijalnih usluga kroz Centar Aktivnosti:</p> <p>1. organizacija dostave toplih obroka (procjena: 100 korisnika do 2026.god.)</p> <p>2. osiguranje osobne njege za korisnike koji žive sami ili u izoliranim područjima (50 korisnika)</p> <p>3. organizacija psihosocijalne podrške i radionica (30 korisnika godišnje)</p> <p>4. suradnja s volonterima i lokalnim udrugama za proširenje usluga (10 volontera godišnje).</p> <p>Održavanje održivosti Centra Aktivnosti:</p> <p>1. priprema prijava na natječaje za ESF+ i nacionalne programe</p> <p>2. razvoj modela suradnje s lokalnim JLRS-ovima i udrugama</p> <p>3. kampanje za uključivanje donatora i sponzora.</p>		
--	--	--	--	--

Tablica 9: Cilj 3: Povećanje obuhvata i dostupnosti socijalnih usluga za pojedine skupine korisnika

Cilj 3: Povećanje obuhvata i dostupnosti socijalnih usluga za pojedine skupine korisnika				
Pokazatelj ostvarenosti cilja:				
Početna vrijednost 2024. godine: 0				
Ciljna vrijednost 2026. godine: 20				
Razlika: 20				
Mjera:	Indikator realizacije mjere:	Aktivnosti:	Nositelji/sunositelj i aktivnosti:	Izvori financiranja:
Povećanje dostupnosti socijalnih usluga u ruralnim područjima	Broj korisnika koji koriste mobilne socijalne usluge	Organiziranje volontera unutar osnovnih i srednjih škola, očekivani broj djece koja bi se uključila u posjete starijima i nemoćnima u ruralnim područjima je 10	Područni uredi Hrvatskog zavoda za socijalni rad, gradska društva Crvenog križa, osnovne i srednje škole	JLRS proračuni, ESF+, donacije

		Organiziranje terenskih timova koji će pružati usluge i savjetovanje u udaljenim područjima, očekivani broj timova je po područnim uredima i GD CK županije 4		
		Provođenje informativnih kampanja i radionica za povećanje svijesti o dostupnim uslugama, očekivani broj kampanja je 1 godišnje		

5. PRAĆENJE I EVALUACIJA SOCIJALNOG PLANA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Praćenje i evaluacija Socijalnog plana Varaždinske županije ključni su za uspješnu implementaciju ciljeva i mjera te za transparentno upravljanje resursima. Ovi procesi omogućuju kontinuirano praćenje napretka, prilagodbu strategija prema stvarnim potrebama zajednice i unaprjeđenje sustava socijalnih usluga. Poseban naglasak stavljen je na povećanje kapaciteta usluga, razvoj inovativnih oblika skrbi i poboljšanje dostupnosti u ruralnim područjima.

Metodologija praćenja i vrednovanja temelji se na jasnim smjernicama koje uključuju učestalost procjene, mjerljive pokazatelje, alate za vrednovanje te angažman vanjskih stručnjaka.

- **Učestalost procjene:**
 - **godišnje vrednovanje** osigurava kontinuirano praćenje provedbe mjera i prilagodbu aktivnosti
 - **trogodišnje vrednovanje** omogućuje procjenu dugoročnih rezultata i učinkovitosti provedbe Socijalnog plana.
- **Mjerljivi pokazatelji** uključuju:
 - broj korisnika uključenih u socijalne usluge
 - geografsku pokrivenost usluga, s naglaskom na ruralna područja
 - učinkovitost korištenja financijskih resursa
 - zadovoljstvo korisnika i pružatelja usluga.
- **Alati za vrednovanje:**
 - kvantitativne metode poput anketa i statističkih analiza pružaju objektivne podatke o korištenju i učinkovitosti usluga
 - kvalitativni pristupi, uključujući intervjue i fokus grupe, pružaju dublji uvid u iskustva korisnika i pružatelja usluga.

Akcijski planovi za svaku godinu obuhvaćenu socijalnim planom izrađivat će se kako bi se detaljno operacionalizirale aktivnosti i mjere definirane Socijalnim planom. Planovi će omogućiti:

- identifikaciju koraka i aktivnosti potrebnih za provedbu mjera
- jasno definiranje nadležnosti, resursa i ključnih pokazatelja uspješnosti.

Praćenje provedbe Socijalnog plana provodit će Varaždinska županija uz podršku Savjeta za socijalnu skrb Varaždinske županije. Aktivnosti uključuju godišnje prikupljanje podataka o pruženim uslugama, koordinaciju s dionicima putem sastanaka i radionica te praćenje dostupnosti usluga s naglaskom na ruralna

područja. Informacije o provedbi bit će javno dostupne na službenim internetskim stranicama Varaždinske županije.

Vrednovanje Socijalnog plana obuhvaća unutarnju i vanjsku procjenu:

- **godišnje vrednovanje** uključuje analizu opsega pruženih usluga, ocjenu kvalitete i zadovoljstva korisnika te procjenu napretka prema indikacijama definiranim Akcijskim planovima
- **trogodišnje vrednovanje (ex-post evaluacija)** procjenjuje postignuća svih ciljeva i rezultata plana, učinkovitost implementiranih mjera te kapacitete pružatelja usluga. Vanjska evaluacija provodit će se u suradnji s nezavisnim stručnjacima.

Revizija Socijalnog plana moguća je u slučaju promjena zakonodavnog okvira, izvanrednih okolnosti poput pandemija ili ekonomskih kriza te promjena potreba korisnika. Cilj revizije je osigurati da plan ostane relevantan i prilagođen stvarnim potrebama zajednice.

Ovaj sustavni pristup praćenju i evaluaciji omogućit će transparentnu provedbu, optimizaciju resursa i unaprjeđenje socijalnih usluga u Varaždinskoj županiji. Sustavna evaluacija rezultata poslužit će kao temelj za daljnji razvoj i izgradnju pravednijeg i inkluzivnijeg društva.

POPIS TABLICA

Tablica 1: Podaci Specijalne bolnice Varaždinske Toplice o ranoj intervenciji	25
Tablica 2: Procjena potreba za socijalnim uslugama za djecu u riziku 0 – 19 god. te djecu i mlade 0 – 24 god.	31
Tablica 3: Procjena potreba za socijalnim uslugama za građane u riziku u dobi 20. – 64. godine	49
Tablica 4: Procjena potreba za socijalnim uslugama za izbjeglice i pripadnike romske nacionalne manjine	60
Tablica 5: Procjena potreba za socijalnim uslugama za starije osobe.....	64
Tablica 6: Popis pružatelja socijalnih usluga na području Varaždinske županije	80
Tablica 7: Cilj 1: Povećanje kapaciteta za socijalne usluge s najvećim jazom između potreba i ponude	88
Tablica 8: Cilj 2: Razvoj inovativnih socijalnih usluga	89
Tablica 9: Cilj 3: Povećanje obuhvata i dostupnosti socijalnih usluga za pojedine skupine korisnika	93

PRILOG 1. SWOT ANALIZA

Snage (Strengths)	Slabosti (Weaknesses)
<p><u>Razvijen obrazovni sustav</u></p> <p>Županija ima široku mrežu obrazovnih institucija, uključujući 44 dječja vrtića, 33 matične osnovne škole i 30 područnih škola. Srednje škole i visokoškolske ustanove, poput Fakulteta organizacije i informatike (FOI), Geotehničkog fakulteta te Sveučilišta Sjever, nude kvalitetno obrazovanje i prilagođene programe prema potrebama tržišta rada, osobito u deficitarnim zanimanjima (turizam, ugostiteljstvo, građevinarstvo).</p> <p><u>Povećana socijalna uključenost</u></p> <p>Županija posjeduje razvijenu mrežu socijalnih usluga za ranjive skupine, uključujući socijalnu skrb, službe za osobe s invaliditetom i djecu s posebnim potrebama te podupire inicijative za inkluziju socijalno osjetljivih osoba u društvo.</p> <p><u>Provedba socijalnog plana</u></p> <p>Sustavno praćenje i evaluacija socijalnog plana omogućuju ostvarivanje specifičnih ciljeva, osiguravajući transparentnost i odgovornost u upravljanju socijalnim resursima i uslugama.</p> <p><u>Suradnja s EU i međunarodnim institucijama</u></p> <p>Varaždinska županija koristi sredstva Europske unije za razvoj socijalnih i obrazovnih usluga, što omogućuje dodatna ulaganja u infrastrukturu i socijalnu podršku.</p>	<p><u>Demografski izazovi</u></p> <p>Starenje stanovništva i iseljavanje mladih uzrokuju manjak radne snage, što negativno utječe na gospodarski razvoj i održivost socijalnih programa. Osobe starije životne dobi imaju povećane zdravstvene potrebe te veću potrebu za socijalnom skrbi.</p> <p><u>Manjak specifičnih podataka za evaluaciju</u></p> <p>Aplikacija SocSkrb, iako pruža korisne podatke, nije optimizirana za specifične potrebe izrade socijalnog plana, što zahtijeva ručno prikupljanje podataka, povećavajući rizik od netočnosti i nerezultativnosti.</p> <p><u>Visoka ovisnost o socijalnoj pomoći</u></p> <p>Iako je korištenje socijalne pomoći u županiji niže od nacionalnog prosjeka, broj korisnika i dalje upućuje na rizik od siromaštva, osobito među starijim osobama i djecom iz socijalno ugroženih obitelji.</p> <p><u>Nedostatak adekvatne infrastrukture u ruralnim područjima</u></p> <p>Dostupnost socijalnih i zdravstvenih usluga u ruralnim područjima često je ograničena, što može otežati pružanje potrebne pomoći i socijalnih usluga stanovnicima udaljenih naselja.</p>

<p>Prilike (Opportunities)</p> <p><u>Razvoj socijalnih usluga i infrastrukture u ruralnim područjima</u> Potrebno je ulagati u mobilne socijalne usluge, digitalizaciju i infrastrukturu u ruralnim područjima kako bi se omogućile bolje usluge ranjivim skupinama te smanjile razlike između urbanih i ruralnih sredina.</p> <p><u>Poticanje obrazovnih inicijativa u deficitarnim zanimanjima</u> Razvoj programa za obrazovanje u deficitarnim zanimanjima, osobito u sektoru socijalne skrbi, može pomoći u rješavanju problema manjka kvalificiranog osoblja.</p> <p><u>Suradnja s nevladinim sektorima i donatorima</u> Postojeća mreža socijalnih usluga pruža mogućnost dodatne suradnje s nevladinim organizacijama i međunarodnim donatorima, što bi omogućilo bolju implementaciju socijalnih programa i povećanje financijskih resursa.</p> <p><u>Digitalizacija i modernizacija sustava praćenja socijalnih usluga</u> Razvoj i unaprjeđenje postojećih aplikacija za prikupljanje podataka (poput aplikacije SocSkrb) omogućilo bi učinkovitije praćenje korisnika i bolje izvještavanje, smanjujući administrativne prepreke te poboljšavajući kvalitetu usluga.</p> <p><u>EU sredstva za razvoj socijalnih i obrazovnih programa</u> Varaždinska županija može koristiti EU fondove za financiranje socijalnih i ob-</p>	<p>Prijetnje (Threats)</p> <p><u>Nastavak negativnih demografskih trendova</u> Ako se nastave trendovi starenja stanovništva i iseljavanja mladih, povećat će se socijalne i zdravstvene potrebe, dok će se istovremeno smanjiti broj radno sposobnih osoba, čime se povećava opterećenje socijalnih i zdravstvenih sustava.</p> <p><u>Nejednaka dostupnost socijalnih usluga</u> Razlike u dostupnosti socijalnih usluga između urbanih i ruralnih područja mogu dovesti do socijalne isključenosti, dok će niska dostupnost specijaliziranih usluga u manjim naseljima povećati socijalnu nejednakost.</p> <p><u>Financijska ograničenja</u> Iako županija može koristiti sredstva iz EU fondova, financijska ograničenja mogu usporiti provedbu planiranih socijalnih i obrazovnih programa, osobito u kontekstu smanjenja nacionalnih i lokalnih proračuna.</p> <p><u>Povećanje broja korisnika socijalnih usluga</u> Rast broja korisnika socijalnih usluga, uzrokovan starenjem stanovništva i drugim socijalnim izazovima, mogao bi dovesti do preopterećenja sustava i smanjenja kvalitete usluga.</p>

razovnih inicijativa, uključujući projekte obrazovanja za deficitarna zanimanja, razvoj infrastrukture za socijalnu skrb te inovacije u zdravstvenim uslugama. Korištenje EU sredstava može ubrzati provedbu socijalnih i obrazovnih reformi.

Integracija privatnih pružatelja usluga

Uključivanje privatnog sektora kroz javno-privatna partnerstva (JPP) može doprinijeti povećanju kapaciteta usluga i smanjenju administrativnih troškova. Privatni pružatelji usluga mogu unijeti nove modele rada, inovacije i veću fleksibilnost u pružanju podrške, čime bi sustav postao učinkovitiji i prilagođeniji potrebama korisnika.

**REPUBLIKA HRVATSKA
VARAŽDINSKA ŽUPANIJA**

**Savjet za socijalnu skrb
Varaždinske županije**

KLASA: 029-02/25-01/1

URBROJ: 2186-07-25-14

Varaždin, 24. veljače 2025.

**ŽUPANIJSKOJ SKUPŠTINI
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE**

**PREDMET: Mišljenje na Prijedlog Socijalnog plana Varaždinske županije 2024. – 2026.
- daje se**

Na temelju članka 241. stavka 4. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine, broj: 18/22., 46/22., 119/22. i 71/23.), Savjet za socijalnu skrb Varaždinske županije daje pozitivno mišljenje na Prijedlog Socijalnog plana Varaždinske županije 2024.- 2026., koji se dostavlja Županijskoj skupštini na raspravu i donošenje.

**PREDSJEDNICA
SAVJETA ZA SOCIJALNU SKRB
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE**

Tamara Ljubić, prof., univ. spec. oec.

Obrazac 3

OBRAZAC IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA JAVNOŠĆU	
Naslov dokumenta	Nacrt Socijalnog plana Varaždinske županije 2024. - 2026.
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Varaždinska županija
Svrha dokumenta	Izvrješćivanje o provedenom savjetovanju s javnošću o Nacrtu Socijalnog plana Varaždinske županije 2024. - 2026.
Datum dokumenta	16. siječnja 2025.
Verzija dokumenta	
Vrsta dokumenta	Izvješće
Naziv nacrtu općeg akta/dokumenta	Nacrt Socijalnog plana Varaždinske županije 2024. - 2026.
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrtu	Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb, civilno društvo i hrvatske branitelje Varaždinske županije
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način? Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Da www.varazdinska-zupanija.hr Internetsko savjetovanje s javnošću trajalo je u razdoblju od 17. siječnja 2025. do 17. veljače 2025.
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očekivanja?	Nitko
Pregled prihvaćenih i neprihvaćenih mišljenja i prijedloga Razlozi neprihvatanja pojedinih prijedloga zainteresirane javnosti na određene odredbe nacrtu	Nema Nema
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedba javnog savjetovanja nije iziskivala dodatne financijske troškove